

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

# آموزش قرآن

## پنجم دبستان

این کتاب به کمک نوار آموزشی و کتاب راهنمای معلم تدریس می‌شود.



بر اساس مصوبه‌ی جلسه‌ی ۶۷۷ شورای عالی آموزش و پرورش، این کتاب توسط آموزگار پایه تدریس می‌شود. در غیر این صورت، تدریس آن فقط به وسیله‌ی مربیانی که دوره‌ی تخصصی برنامه‌ی درسی جدید آموزش قرآن در دوره‌ی ابتدایی را گذرانده‌اند امکان‌پذیر است.

## وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف : دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی

نام کتاب : آموزش قرآن پنجم دبستان - ۲۳/۱

مؤلفان : ابوالفضل انوشه‌پور

غلامعباس سرشورخراسانی

سیدمهدی سیف

مسعود وکیل

ترجمه آیات : محمد قدوسی

بازآفرینی داستان‌ها : مریم سلیمی

مهدی نیرومنش

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع : اداره‌ی کل چاپ و توزیع کتاب‌های درسی

تصویرگر : نفیسه شهدادی

صفحه‌آرا : علی نجمی

طراح جلد : اسدالله کیانی

ناشر : اداره‌ی کل چاپ و توزیع کتاب‌های درسی

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره‌ی ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن: ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وبسایت: [www.chap.sch.ir](http://www.chap.sch.ir)

چاپخانه : شرکت افست «سهامی عام» (WWW.Offset.ir)

سال انتشار و نوبت چاپ : چاپ دهم ۱۳۹۰

حق چاپ محفوظ است.

شابک X-۱۱۸۲-۰۵-۹۶۴-ISBN 964-05-1182-X



**فرزندم!**

**قرآن، انسان را به اخلاق و خوبی دعوت می‌کند.**

**امام خمینی**

معلمان محترم و اولیای گرامی دانش آموزان صاحب نظران می توانند نظرات اصلاحی خود را در باره ی مطالب  
 این کتاب از طریق نامه به نشانی تهران - صندوق پستی ۲۶۳ ۱۵۸۵۵ - گروه دسی مربوط و یا پیام نگار: Email:  
 talif@talif.sch.ir ارسال نمایند.

مجموعه نامه ی بزرگی در اینست کتاب ای می

## فهرست

صفحه	عنوان درس
الف	پیش گفتار
۲	سوره ی بقره، آیات ۱ تا ۵
۴	حروف مُقَطَّعه
۱۱	سوره ی یس، آیات ۱ تا ۱۲
۱۹	سوره ی ق، آیات ۱ تا ۱۱
۲۶	سوره ی هود، آیات ۶۹ تا ۷۳
۳۰	بشارت
۳۶	سوره ی بقره، آیه ی ۱۷۷
۳۸	علامت مد
۴۴	سوره ی الرَّحْمَن، آیات ۱ تا ۱۳
۵۱	سوره ی بقره، آیه ی ۲۵۹
۵۴	عُزَیر زنده می شود
۶۲	سوره ی حج، آیات ۷۵ تا ۷۸
۶۹	سوره ی اَنعَام، آیات ۹۵ تا ۹۸
۷۶	سوره ی اَنعَام، آیات ۱۶۰ تا ۱۶۵
۸۳	سوره ی شعراء، آیات ۵۲ تا ۶۸
۸۶	عاقبت فرعون و فرعونیان
۹۶	سوره ی آل عمران، آیات ۱۳۳ تا ۱۳۹
۱۰۴	سوره ی اِسراء، آیات ۲۳ تا ۲۸
۱۱۱	سوره ی بقره، آیات ۳۴ تا ۳۹
۱۱۹	سوره ی بقره، آیات ۱۸۳ تا ۱۸۶
۱۲۷	فهرست کلمات

نام و نام خانوادگی:

نام کلاس:

نام مدرسه:

نام معلم:

نشانی مدرسه:

### دانش آموزان عزیز

سعی کنیم همه ی کتاب های درسی خود، به ویژه کتاب آموزش قرآن را که حاوی آیات نورانی قرآن کریم است به خوبی نگه داری کرده و در رعایت پاکیزگی و احترام به آن بکوشیم. شایسته است این کتاب را همیشه در کتابخانه ی خود نگه داری کنی یا در پایان سال تحصیلی به مدرسه تحویل دهی.

### همکاران عزیز و دانش آموزان گرامی

این کتاب به وسیله ی دو حلقه نوار آموزشی، که قبلاً در اختیار سازمان های آموزش و پرورش استان ها قرار گرفته است، تدریس می شود. استفاده از این نوارهای آموزشی در خارج از کلاس نیز توصیه می شود؛ دانش آموزان عزیز می توانند با همکاری معلم محترم نسبت به تهیه آن ها از طریق نمایندگی های انتشارات مدرسه در تمام شهرستان ها اقدام کنند.

# بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

## پیش‌گفتار

### حضرت علی علیه السلام:

پدر باید برای فرزند خود، نام خوب انتخاب کند، او را با ادب و نیکو تربیت کرده و به او قرآن بیاموزد. نهج البلاغه، فیض الاسلام، حکمت ۳۹۱

## پدر و مادر گرامی

با اهدای سلام و آرزوی توفیق و سلامتی برای شما خانواده‌ی محترم، خداوند را سپاس می‌گوییم که فرزند عزیزمان یک سال تحصیلی دیگر را با موفقیت پشت سر گذاشته است و اینک در پایه‌ی پنجم، در کنار سایر دروس، پنجمین سال آموزش قرآن را ادامه می‌دهد. فرزند، هدیه و امانت الهی است که خداوند مسئولیت تربیت او را بر عهده‌ی پدر و مادر نهاده است و شما والدین محترم، قسمتی از این حق و مسئولیت خویش را در اختیار اولیای مدرسه قرار داده‌اید. همه‌ی ما باید با پذیرش امر خطیر تعلیم و تربیت فرزندمان، این بارِ امانت را به سلامت به سر منزل مقصود برسانیم؛ تا ان شاء الله از این غنچه‌های بهشتی، باغ‌ها و بوستان‌های پرطراوتی که مظهر رحمت و خیر خداوند است، پدید آید. انتظار ما از شما اولیای گرامی آن است که با توجه به نکات زیر، ما را در آموزش قرآن به کودک عزیز خود یاری کنید.

۱- کودکان عزیزمان باید با تشویق‌ها و راهنمایی‌های لازم و به موقع، سادگی یادگیری قرآن را احساس کنند و با کسب موفقیت در این راه، هرچه بیش‌تر به یادگیری قرآن علاقه‌مند شوند. آن‌ها باید احترام به قرآن و کوشش در راه آشنایی با آن را از ما بیاموزند و با مشاهده اخلاق و رفتار ما درک کنند که همه‌ی ما خواهیم آن‌گونه باشیم که خدا دوست دارد. آن‌ها باید علاقه به قرآن، محبت به خدا، مهربانی به مردم و اخلاق و رفتار اسلامی را عملاً از بزرگ‌ترها بیاموزند.

۲- از او بخواهید آیات و عبارات قرآنی هر درس را از روی کتاب نشان دهد و برای شما بخواند. دقت کنید، شما نباید آیات و عبارات قرآنی را برای او بخوانید تا او به تقلید از شما بخواند. آموزگار نیز عبارات قرآن را برای دانش‌آموزان نمی‌خواند، بلکه خود دانش‌آموزان به کمک آن‌چه تاکنون آموخته‌اند، می‌توانند عبارات قرآن را نیز بخوانند. اگر فرزند شما در خواندن کلمات اشتباهی داشت، از او بخواهید که برگردد و دوباره آن را با دقت بخواند تا خود به اشتباهش پی ببرد و آن را اصلاح کند.

۳- حفظ عبارات و آیات قرآنی کتاب الزامی نیست. ولی اگر فرزند شما به این کار علاقه نشان می‌دهد، او را به انجام این کار تشویق کنید. این امر زمینه شرکت او را در مسابقات قرآن مدرسه نیز فراهم می‌کند.

۴- در هر درس یکی از عبارات زیبا، کوتاه و حکمت‌آمیز قرآن به نام پیام قرآنی آمده است. حفظ پیام‌های قرآنی و ترجمه‌ی آن‌ها نیز الزامی نیست؛ ولی اگر فرزند شما به حفظ این پیام‌ها علاقه‌مند است، او را به این کار تشویق کنید تا به تدریج آن‌ها را سرلوحه‌ی زندگی خویش قرار دهد. ضمناً حفظ پیام‌ها، او را برای شرکت در مسابقات قرآن مدرسه نیز آماده می‌کند.

۵- از فرزندتان بخواهید داستان‌های کتاب را که برای ایجاد انس و علاقه‌ی بیش‌تر به قرآن و فهم و درک مفاهیم آن است، از روی کتاب برای شما بخواند و تعریف کند. این کار علاوه بر آشنایی با معارف قرآن، موجب تقویت مهارت‌های خواندن و گفتن در زبان فارسی نیز می‌شود.

۶- آیات دروس به زبان ساده و قابل فهم کودکان، ترجمه شده است. دانش‌آموزان موظف نیستند ترجمه این آیات و هم‌چنین مفاهیمی را که در بخش «کار در کلاس» هر درس آمده است، حفظ کنند؛ آموزگار کلاس نیز در ارزش‌یابی از این‌گونه ترجمه و مفاهیم پرسش نمی‌کند. بدیهی است در صورتی که فرزند شما به یادگیری این بخش از مطالب علاقه نشان می‌دهد، یاری و تشویق او مفید است.

۷- از آن‌جا که مهم‌ترین هدف آموزش قرآن در دوره ابتدایی، کسب توانایی روخوانی تمام آیات قرآن به‌طور شمرده می‌باشد. بسیار مناسب است که فرزند خود را تشویق کنید هر روز آباتی از قرآن کامل را در خانه قرائت کند. این امر علاوه بر آن که زمینه‌ی آشنایی بیش‌تر فرزند شما را با قرآن کریم فراهم می‌آورد، موجب تقویت اعتماد به نفس او در توانایی روخوانی قرآن می‌شود.

۸- به یاد داشته باشید هیچ‌وقت بر کودک خود سخت نگیرید، بلکه موفقیت‌های او را ارج نهید و با ملاحظت، نرمی، صبر و حوصله به او کمک کنید تا ضعف‌های خود را جبران کند.

۹- آموزگار کودک شما بسیار خوشحال می‌شود که تجارب و اطلاعات خود را برای توفیق هرچه بیشتر فرزندتان، با کمال افتخار در اختیار شما قرار دهد.

۱۰- در قسمت بعد توضیحاتی درباره‌ی محتوا، روش تدریس و اهداف مورد انتظار در درس قرآن، برای آموزگاران ارائه شده است. خوب است شما اولیای محترم نیز این بخش را مطالعه کنید تا ضمن آشنایی بیش‌تر با روش تدریس قرآن، زمینه هماهنگی و همکاری مناسب شما با آموزگار فراهم شود. بدین ترتیب بهتر می‌توانید فرزند خود را برای کسب توفیقات بیش‌تر، یاری و راهنمایی کنید.

به امید آن که فرزند شما، در آینده انسانی بزرگ، با ایمان، بنده‌ی خالص خدا، خدمتگزار مردم و از باقیات صالحات برای همه ما باشد.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله:

حَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ.

بهترین شما کسی است که قرآن را فراگیرد و به دیگران بیاموزد.

المَحَجَّةُ الْبَيْضَاءُ ج ۲ ص ۲۱۰

## همکار و آموزگار گرامی

با اهدای سلام و آرزوی توفیق و سلامتی برای شما همکار محترم، به منظور موفقیت هرچه بیش تر در آموزش قرآن، توجه شما را به برخی نکات مهم جلب می نمایم. برای اطلاع از تفصیل این مطالب به کتاب راهنمای معلم مراجعه کنید. هر درس را با شادایی و ایجاد انگیزه، طی سه جلسه به شرح زیر تدریس، تمرین و ارزش یابی کنید.

## جلسه ی اول

**الف - روخوانی آیات درس:** هر دانش آموز یک سطر از آیات درس را می خواند، اشتباه دانش آموزان را، بلافاصله تصحیح نمی کنیم؛ بلکه فرصت می دهیم تا خود، اشکال خویش را رفع کند. در این مرحله هر دانش آموز با توجه به توانایی خود، آیات را با قرائت یا به صورت ساده و شمرده و یا حتی بخش بخش می خواند. در این قسمت آنچه اهمیت دارد، آشنایی دانش آموزان با آیات درس و تلاش برای خواندن آن هاست. خواندن دانش آموزان ادامه می یابد تا تمام آیات درس به پایان برسد. سعی شود در این قسمت هر دانش آموز یک سطر از آیات را بخواند.

**ب - بخش قرائت:** آموزگار نوار آیات درس را پخش می کند و از دانش آموزان می خواهد هر جمله را بار اول گوش کنند و بار دوم همراه با نوار بخوانند. دانش آموزان همراه قرائت نوار، متن آیات را نشان می دهند و خط می برند و به این ترتیب گوش دانش آموز آیات را می شنود، چشم او آیات را می بیند و زبان او آیات را تلفظ می کند.

**تذکر ۱-** آموزگار هنگام پخش نوار، برخط بردن و خواندن دانش آموزان نظارت می کند.

**تذکر ۲-** بهتر است از دانش آموزان بخواهید که در زمان هم خوانی با نوار، صدای خود را خیلی بلند نکنند تا بتوانند صدای نوار را خوب بشنوند.

**ج - فردخوانی:** از دانش آموزانی که آمادگی بیش تری دارند بخواهید هر سطر را به صورت انفرادی بخوانند. آن ها را تشویق کنید مانند نوار بخوانند ولی بر آن ها سخت نگیرید؛ دانش آموزی که آیات را به صورت معمولی می خواند نیز مورد تشویق قرار می گیرد.

**د - قاعده:** قاعده مربوط به درس را به اختصار توضیح دهید. از توضیحات اضافی درباره قواعد بپرهیزید و توجه داشته باشید نیازی نیست که دانش آموزان مفهوم کلی قاعده را به ذهن بسپارند زیرا آنچه که اهمیت دارد کسب مهارت عملی در به کار بردن این قواعد است. از این رو در ارزش یابی نباید از مفهوم و تعریف قواعد هیچ گونه پرسشی به عمل آید.



## جلسه‌ی دوم (کار در کلاس)

**الف - بخش قرائت نوار:** نوار آیات درس را پخش کنید تا دانش‌آموزان ضمن شنیدن قرائت

آیات، از روی کتاب خود خط ببرند.

**ب - مفاهیم:** به منظور علاقه‌ی بیش‌تر دانش‌آموزان به یادگیری قرآن و فراهم آوردن زمینه‌ی درک و فهم تدریجی معنای عبارات ساده و کوتاه قرآن، دو تمرین در نظر گرفته شده است. این دو تمرین به روش یادگیری مشارکتی و به صورت گروهی توسط دانش‌آموزان انجام می‌شود. از ایشان بخواهید به صورت گروه‌های دو یا سه نفره، ابتدا پاسخ این تمرین‌ها را در کتاب خود با مداد بنویسند. آن‌گاه هر عبارت، همراه با پاسخ آن توسط یک دانش‌آموز خوانده می‌شود و در صورت نیاز، آموزگار پاسخ او را تکمیل می‌کند.

**تذکر:** انجام تمرین‌های مفاهیم در کلاس الزامی است ولی نباید انتظار داشت که دانش‌آموزان لزوماً معنای کلمات و عبارات را به خاطر بسپارند. فراگیری این بخش از مطالب به عنوان فعالیت‌های آزاد خارج از کلاس در ارزش‌یابی مستمر ایشان منظور می‌شود؛ ولی عدم یادگیری آن‌ها نباید نه در ارزش‌یابی مستمر و نه در ارزش‌یابی پایانی منجر به کسر نمره‌ای از دانش‌آموزان گردد.

**ج - پیام قرآنی:** از دانش‌آموزان بخواهید که پس از خواندن آیه و ترجمه‌ی پیام، درباره‌ی مفهوم آن به کمک تصاویر یا پرسش‌هایی که در کتاب آمده است به صورت گروه‌های دو یا سه نفره با یکدیگر گفت‌وگو و مشورت کنند و سپس نظر خود را درباره‌ی پیام و مصادیق آن در زندگی خود، برای کلاس بیان کنند.

**د - داستان:** داستان را به شیوه‌ی قصه‌گویی و به زبان ساده به کمک تصاویر برای دانش‌آموزان تعریف کنید. از بیان مطالب زائد و غیرمستند بپرهیزید. می‌توانید از دانش‌آموزان بخواهید تا هر یک، چند سطر از داستان را، یک بار در کلاس از روی کتاب بخوانند.

## جلسه‌ی سوم (خواندن از روی قرآن)

به منظور آشنایی بیش‌تر دانش‌آموزان با قرآن کامل، احساس توانایی و اعتماد به نفس در خواندن آن و تحقق هدف آموزش قرآن در دوره‌ی ابتدایی، جلسه‌ی سوم درس‌های ۵، ۷، ۹، ۱۱، ۱۳ و ۱۵ به آوردن قرآن کامل به کلاس و خواندن از روی آن اختصاص یافته است. این تمرین طی مراحل زیر انجام می‌شود.

۱- پس از آوردن قرآن کامل، هر میز حداقل یک جلد قرآن در اختیار داشته باشد.

۲- یک صفحه از قرآن کریم را به طور تصادفی انتخاب کنید.

۳- دانش‌آموزان هر میز با همکاری یکدیگر در ظرف چند دقیقه آیات آن صفحه را تمرین کنند.

۴- چند نفر از دانش‌آموزان داوطلب، هر کدام یک سطر از آن صفحه را قرائت کنند. ضمن بیان

موفقیت نسبی دانش‌آموزان، آن‌ها را به قرائت در منزل تشویق کنید.

## جلسه‌ی چهارم (انس با قرآن در خانه)

در پایان هر درس برای تقویت مهارت روخوانی قرآن، تمرین‌هایی به‌عنوان تکلیف خانه داده شده است. این تمرین‌ها گاهی در جلسه‌ی سوم و گاهی در جلسه‌ی چهارم هر درس انجام می‌شود. برای بهره‌گیری بیش‌تر از این بخش توجه به نکات زیر ضروری است.

۱- این بخش، تکلیف دانش‌آموزان است و باید آموزگار بر انجام آن توسط دانش‌آموزان، نظارت داشته باشد. بدیهی است این نظارت باید همراه با تشویق بوده تا ضمن کنترل تکلیف دانش‌آموزان از برخی سخت‌گیری‌های رایج به دور باشد.

۲- تمرین‌های این بخش، تقویت مهارت روخوانی و انس با قرآن در خانه را بر عهده دارد. این پرسش‌ها نباید به‌عنوان نمونه سؤال برای امتحانات پایانی استفاده شود.

۳- پس از بازبینی تکلیف، از دانش‌آموزان بخواهید تا تمرین‌ها را پاسخ دهند و پاسخ آن‌ها را تصحیح و تکمیل کنید.

۴- این بخش، معمولاً از سه یا چهار تمرین تشکیل شده است. در تمرین اول، روخوانی آیات درس مورد نظر است. در تمرین دوم و سوم بر برخی از قواعد روخوانی به‌ویژه اتصالات تأکید می‌شود و در تمرین آخر، روخوانی آیات درس همراه با بخشی از آیات دیگر در حد یک یا دو صفحه از قرآن کامل آمده است. دانش‌آموزان این صفحه قرآنی را به میزانی که در وقت مقرر مقدور است تمرین کرده و در کلاس می‌خوانند. این کار جرأت آن‌ها را در مراجعه به قرآن کامل می‌افزاید و دانش‌آموزان باور می‌کنند که تلاش چندساله آن‌ها به توانایی خواندن قرآن منجر شده است.

**تذکر:** هرچند که انجام تمرین با خط قرآن کامل در محدوده‌ی وقت مقرر مفید است و دانش‌آموزانی که در خواندن این آیات توانا هستند، تشویق شده و امتیاز می‌گیرند ولی از کسانی که این توانایی را ندارند، نه در ارزش‌یابی مستمر و نه در ارزش‌یابی پایانی هیچ نمره‌ای کسر نمی‌شود.

## پرسش و ارزش‌یابی

به منظور سنجش پیشرفت دانش‌آموزان و تشخیص میزان توفیق آموزگار در تدریس، انجام مراحل زیر ضروری است.

۱- در جلسه بعد از تدریس، با توجه به میزان وقت موجود، هر دانش‌آموز یک یا دو سطر از آیات درس را می‌خواند. بدین ترتیب هم روخوانی آیات درس مرور و تمرین می‌شود و هم ارزش‌یابی مستمر به عمل می‌آید.

۲- چند دانش‌آموز پیام قرآنی را می‌خوانند و مفهوم آن را به زبان ساده توضیح می‌دهند.

۳- تکلیف «انس با قرآن در خانه» بازدید و بررسی می‌شود و نتیجه‌ی آن در ارزش‌یابی مستمر منظور می‌گردد.

## اهداف مورد انتظار

انتظار می‌رود در پایان سال تحصیلی هر دانش‌آموز توانایی‌های زیر را کسب کرده باشد.

- ۱- آیات کتاب را شبیه نوار یا حداقل به صورت معمولی بخواند.
  - ۲- عبارت پیام قرآنی و ترجمه‌ی آن را از روی کتاب بخواند و بتواند مفهوم آن را به زبان کودکانه توضیح دهد یا برخی از مصادیق آن را بیان کند.
- هر دانش‌آموز با توانایی‌های فوق، حداکثر نمره را کسب می‌کند. بدیهی است بسیاری از دانش‌آموزان بیش از این حد توفیق خواهند داشت.
- تفصیل این بخش نیز در کتاب راهنمای معلم خواهد آمد.

## تذکر مهم

به منظور تقویت انس دانش‌آموزان با قرآن کریم، آیات درس برای دانش‌آموزان ترجمه شده است. از آن جا که دانش‌آموزان موظف به حفظ ترجمه آیات و هم چنین بخش مفاهیم کار در کلاس نیستند، این موارد را در ارزش‌یابی پایانی در نظر نگیرید. می‌توانید از دانش‌آموزانی که در این زمینه علاقه و توانایی بیش‌تری از خود نشان می‌دهند، به شیوه مناسب تشویق و تقدیر کنید و برای آن‌ها در ارزش‌یابی مستمر، نمره و امتیاز خاصی قائل شوید.

## چند توصیه

- ۱- تشویق دانش‌آموزان به خواندن آیات درس شبیه نوار، حفظ پیام‌های قرآنی و برخی از آیات درس در صورتی که بدون فشار و اجبار باشد، مناسب و ارزشمند است.
  - ۲- در صورت امکان، نوار آموزشی را تکثیر کرده و در اختیار دانش‌آموزان قرار دهید.
  - ۳- دانش‌آموزان را به فعالیت‌های جذاب خارج از کلاس تشویق کنید مانند: خواندن آیات درس در خانه در حضور والدین حتی الامکان هر روز به مدت چند دقیقه، گوش کردن نوار آموزشی در خانه، انجام فعالیت‌های هنری و ذوقی در باره پیام‌های قرآنی، شرکت در مسابقات و حضور در مجالس قرآنی (دارالقرآن، مساجد و هیئت‌های مذهبی) و...
  - ۴- توجه داشته باشید دانش‌آموزان باید تمام فعالیت‌های قرآنی به ویژه فعالیت‌های فوق برنامه را با رغبت و علاقه و بدون اکراه و اجبار و به دور از رقابت‌های ناسالم انجام دهند.
- آموزگار عزیز، خسته نباشی! امید است که خداوند همه کارهای شما را عبادت محسوب کند و دانش‌آموزان را از باقیات صالحات شما قرار دهد.

آموزگاران و کارشناسان محترم، والدین گرامی و دانش‌آموزان عزیز می‌توانند برای هرگونه اظهارنظر و ارائه‌ی پیشنهاد در اصلاح و تکمیل برنامه‌ی درسی و کتاب‌های آموزش قرآن با گروه قرآن به نشانی زیر تماس بگیرند.

پیشاپیش از همکاری و تلاش همه‌ی عزیزان سپاس‌گزار می‌شود.

وب‌گاه (وب سایت) <http://quran-dept.talif.sch.ir>

پیام‌نگار (ایمیل) [quran-dept@talif.sch.ir](mailto:quran-dept@talif.sch.ir)

سُورَةُ الْفَاتِحَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ①  
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ② الرَّحْمَنِ  
الرَّحِيمِ ③ مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ ④  
إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ⑤  
اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ⑥ صِرَاطَ  
الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ  
عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ⑦

## سُورَةُ الْبَقَرَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْم ﴿١﴾ ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى  
لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٢﴾ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ  
الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿٣﴾  
وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ  
قَبْلِكَ وَيَالْآخِرَةَ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٤﴾ أُولَٰئِكَ عَلَىٰ  
هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ ۗ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥﴾

# درس ۱

## جلسه‌ی اول

دانش‌آموزان عزیز! برای آشنایی شما با معنای قرآن، آیات هر درس، ترجمه شده است. این ترجمه‌ها برای مطالعه‌ی آزاد است و نیازی نیست آن‌ها را حفظ کنید. ان‌شاءالله در سال‌های آینده با معنای آیات قرآن بیش‌تر آشنا می‌شوید.

آیات درس را با نشان دادن خط بخوانید.

### سوره‌ی بقره، آیات ۱ تا ۵

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

۱- بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ  
به نام خداوند بخشنده‌ی مهربان

۲- الم  
آلف لام میم

۳- ذٰلِكَ الْكِتٰبُ لَا رَيْبَ فِيْهِ  
این قرآن، کتابی است که هیچ شکی در درستی آن نیست

۴- هُدًى لِّلْمُتَّقِیْنَ  
راهنما و هدایت برای افراد با تقوا\*ست.

\* افراد با تقوا، انسان‌های با ایمانی هستند که به آنچه خدا دستور داده است، عمل می‌کنند.

۵- الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ

همان کسانی که به عالم غیب (یعنی خدا، فرشتگان، روز قیامت و ...) ایمان دارند؛

۶- وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ

و نماز می خوانند،

۷- وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ

و از نعمت هایی که خدا به آن ها روزی داده، به نیازمندان می بخشند؛

۸- وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ

و همان کسانی که به آنچه بر تو فرستاده شده (یعنی قرآن) ایمان دارند،

۹- وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ

و کتاب های پیامبران قبل از تو را نیز قبول دارند،

۱۰- وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ

و به روز قیامت یقین دارند.

۱۱- أُولَئِكَ عَلَىٰ هُدًىٰ مِنْ رَبِّهِمْ

این ها کسانی هستند که پروردگارشان، آن ها را هدایت کرده است؛

۱۲- وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

و چنین اشخاصی پیروز و رستگارند.

اکنون آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط همراه نوار بخوانید.



## حروف مُقَطَّعه



در آغاز ۲۹ سوره‌ی قرآن، حروفی آمده که اغلب به صورت کلمه نوشته شده است، ولی هر یک از آن حروف با اسم الفبایی خود خوانده می‌شود، مانند: «الم» که خوانده می‌شود «اَلِف لام میم».

توجه کنید در حروف مُقَطَّعه، چهار حرف «ح، ر، ه، ی» به صورت «حا، را، ها، یا» خوانده می‌شود.

به نحوه‌ی خواندن این حروف مُقَطَّعه توجه کنید:

- |       |   |                        |
|-------|---|------------------------|
| ن     | ← | نُونٌ                  |
| طه    | ← | طاهَا                  |
| حم    | ← | حامِیْمٌ               |
| طسم   | ← | طاسِیْنٌ میْمٌ         |
| المر  | ← | اَلِفٌ لامٌ میْمٌ را   |
| کهیعص | ← | کافٌ ها یا عَیْنٌ صادٌ |

توجه کنید «عین» به صورت «عَیْنٌ» خوانده می‌شود.





## جلسه‌ی دوم

**تمرین اول -** آیات درس را از نوار گوش دهید و با نشان دادن خط، همراه آن بخوانید.

**تمرین دوم -** معنای صحیح کلمات قرآنی را علامت بزنید.\*

- |                                       |  |                 |
|---------------------------------------|--|-----------------|
| <input type="checkbox"/> گمراهی       | <input type="checkbox"/> هدایت         | ۱- هُدًى:       |
| <input type="checkbox"/> نهان         | <input type="checkbox"/> آشکار         | ۲- غَيْب:       |
| <input type="checkbox"/> نماز         | <input type="checkbox"/> روزه          | ۳- صَلَاة:      |
| <input type="checkbox"/> پروردگارشان  | <input type="checkbox"/> پروردگار      | ۴- رَبِّهِمْ:   |
| <input type="checkbox"/> افراد رستگار | <input type="checkbox"/> افراد با تقوا | ۵- مُفْلِحُونَ: |

**تمرین سوم -** معنای عبارات قرآنی را کامل کنید.

۱- مَغْفِرَةً مِّنْ رَبِّهِمْ

🖍️ آمرزشی از .....

۲- وَ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ

🖍️ و بخوانید..... را.

۳- وَءَاتُوا الزَّكَاةَ

🖍️ و بپردازید..... را.

۴- وَ هُدًى وَ رَحْمَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ

🖍️ و..... و..... برای.....

\* دانش‌آموزان عزیز! شما می‌توانید این تمرین‌ها را به کمک دوستان خود و با استفاده از ترجمه‌ی آیات

درس و دانسته‌های قبلی، پاسخ دهید، در صورت نیاز می‌توانید به فهرست کلمات پایان کتاب نیز مراجعه کنید.



إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ

این قرآن به درست‌ترین راه و روش، هدایت می‌کند.

سوره‌ی اسراء آیه‌ی ۹



یکی از نام‌های قرآن «نور» است. به نظر شما چرا خداوند، قرآن را «نور» نامیده است؛ در این باره با دوستان خود گفت‌وگو کنید.



## انس با قرآن در خانه

### جلسه‌ی سوم\*

**توجه:** سعی کنید تمرین‌های این بخش را در حضور اعضای خانواده انجام دهید.

**تمرین اول -** آیات درس را همراه با ترجمه‌ی آن بخوانید. سعی کنید با صدای بلند شبیه نوار قرائت کنید.

**تمرین دوم -** این آیات قرآنی را بخوانید.

۱- ص وَ الْقُرْآنِ ذِي الدِّكْرِ

۲- طَس تِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ وَ كِتَابٍ مُّبِينٍ \* هُدًى وَ بُشْرَى لِّلْمُؤْمِنِينَ

**تمرین سوم -** آیات ۱ تا ۱۶ سوره‌ی بقره را که در پایان درس آمده است، بخوانید؛ سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

---

\* در این جلسه تمرین‌های انس با قرآن در خانه که قبلاً توسط دانش‌آموزان انجام شده است، در کلاس

پرسش و ارزش‌یابی می‌شود.

## نُورُوا بُيُوتَكُمْ بِتِلَاوَةِ الْقُرْآنِ

اصول کافی کتاب فضل القرآن

خانه‌های خود را با تلاوت قرآن نورانی کنید.

### دانش آموزان عزیز؛

در پایان هر درس، برخی از صفحه‌های قرآن کریم متناسب با آیات آن درس آمده است. سعی کنید در انجام تمرین «انس با قرآن در خانه» به این صفحه‌ها که به شیوه‌ی نگارش قرآن کامل نوشته شده است، مراجعه کنید؛ و هر روز چند سطر از آن را بخوانید. خواندن قرآن در خانه، علاوه بر آن که موجب تقویت مهارت شما در روخوانی قرآن می‌شود، شما را نسبت به انجام یک سنت اسلامی، بیش از پیش علاقه‌مند می‌سازد و جسم و جان شما را پاکی و روشنی می‌بخشد.

برای آشنایی با خط قرآن کامل، به نکات زیر توجه کنید.

۱- برخی از حروف گاهی به شکل دیگری نیز نوشته شده است؛ مانند:

م ← م      ک ← ک      ل ← ل      ر ← ر

۲- برخی حروف روی هم نوشته شده است؛ مانند:

نَحْنُ ← نَحْنُ      الْخُرُوجُ ← الْخُرُوجُ      يُجَادِلُنَا ← يُجَادِلُنَا

۳- گاهی صدای «ا» به صورت «اَ» نوشته شده است؛ مانند:

رَزَقْنَاهُمْ ← رَزَقْنَاهُمْ      سَمُّكُمْ ← سَمُّكُمْ      يُخَادِعُونَ ← يُخَادِعُونَ

۴- گاهی صدای «ا» به صورت «اُ» نوشته شده است؛ مانند:

الصَّلَاةُ ← الصَّلَاةُ      الزَّكَاةُ ← الزَّكَاةُ      الْحَيَاةُ ← الْحَيَاةُ

۵- «ی» کوچک به شکل «یَ» نوشته شده است؛ مانند: به ← بهی

۶- چهار حرف ریز «ج، ز، ط، م» بالای برخی از کلمات، نشانه‌ی وقف است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْم ﴿١﴾ ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى

لِلْمُتَّقِينَ ﴿٢﴾ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ

الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿٣﴾ وَالَّذِينَ

يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ

وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٤﴾ أُولَئِكَ عَلَىٰ هُدًى

مِنْ رَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنْذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ  
 لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾ خَتَمَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَعَلَى سَمْعِهِمْ وَعَلَى  
 أَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٧﴾ وَمِنَ النَّاسِ  
 مَنْ يَقُولُ ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَبِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٨﴾  
 يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَمَا يَخْدَعُونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ  
 وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا  
 وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ﴿١٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ  
 لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ﴿١١﴾ أَلَا  
 إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَكِن لَّا يَشْعُرُونَ ﴿١٢﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ  
 ءَامِنُوا كَمَا ءَامَنَ النَّاسُ قَالُوا أَنُؤْمِنُ كَمَا ءَامَنَ السُّفَهَاءُ  
 أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَاءُ وَلَكِن لَّا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾ وَإِذَا لَقُوا  
 الَّذِينَ ءَامَنُوا قَالُوا ءَامَنَّا وَإِذَا خَلَوْا إِلَىٰ شَيْطَانِهِمْ قَالُوا إِنَّا  
 مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِءُونَ ﴿١٤﴾ اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ  
 فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٥﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَالََةَ  
 بِالْهُدَىٰ فَمَا رَبِحَت تِّجَارَتُهُمْ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿١٦﴾

## درس ۲

### جلسه اول

آیات درس را با نشان دادن خط بخوانید.

### سوره یس، آیات ۱ تا ۱۲

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

۱- بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

۲- یس

یا سین

۳- وَالْقُرْءَانِ الْحَكِیْمِ

قسم به قرآن حکیم\*؛

۴- اِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِیْنَ عَلٰی صِرَاطٍ مُّسْتَقِیْمٍ

که تو (حضرت محمد) از پیامبران هستی و در راه راست هستی.

۵- تَنْزِیْلَ الْعَزِیْزِ الرَّحِیْمِ

این قرآن از سوی خدای عزیز و مهربان نازل شده است،

\* قرآن حکیم: قرآن که همه ی مطالبش درست و خردمندانه است.

۶- لَتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أُنذِرَ ءَابَاؤُهُمْ

تا مردمی را راهنمایی کنی که پدرانشان راهنمایی نشده اند؛

۷- فَهُمْ غَافِلُونَ

و به همین خاطر، آن‌ها از یاد و دستورات خدا غافل هستند.

۸- لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلٰی أَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ

برای بیش تر آن‌ها، حقیقت روشن شده است، ولی باز هم ایمان نمی‌آورند.

۹- إِنَّا جَعَلْنَا فِيْ أَعْنَاقِهِمْ أَغْلَالًا

این کافران متکبر مانند کسانی هستند که یوغ برگردنشان قرار گرفته است،

۱۰- فَهِيَ إِلَى الْأَذْقَانِ فَهُمْ مُّقْمَحُونَ

که نمی‌گذارد آن‌ها اطراف خود را ببینند؛

۱۱- وَ جَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا

گویا پیش رویشان و پشت سرشان سدی قرار دارد

۱۲- فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ

که جلوی چشمان آن‌ها را گرفته و حقایق را نمی‌بینند.



۱۳- وَ سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ

و برای آن‌ها فرقی نمی‌کند؛

۱۴- ءَأَنْذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ

چه آن‌ها را به مجازات الهی هشدار دهی چه هشدار ندهی، آن‌ها ایمان نمی‌آورند.

۱۵- إِنَّمَا تُنذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ

(ای پیامبر) فقط کسی هشدار تو را می‌پذیرد که از قرآن پیروی کند

۱۶- وَ خَشِيَ الرَّحْمَنَ بِالْغَيْبِ

و در تنهایی نیز از خدا بترسد (و کار زشت انجام ندهد).

۱۷- فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَأَجْرٍ كَرِيمٍ

چنین کسی را به آمرزش و پاداش نیکو از سوی خدا مژده بده.

اکنون آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه نوار بخوانید.



### جلسه‌ی دوم

**تمرین اول -** آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه آن بخوانید.

**تمرین دوم -** با توجه به ترجمه آیات درس، کلمات قرآنی را معنا کنید.

۱- صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ : .....

۲- مُرْسَلِينَ : .....

۳- غَافِلُونَ : .....

۴- مَغْفِرَةً : .....

۵- أَجْرٌ : .....

**تمرین سوم -** معنای عبارات قرآنی را کامل کنید.

۱- هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ

این ..... است.

۲- وَ سَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ

و ..... بر .....

۳- لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ

برای آن‌ها ..... و ..... است.

۴- وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ

و ..... دعوت می‌کند به ..... و .....



وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى  
در نیکی کردن و کارهای خوب به یکدیگر کمک کنید،

وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ  
ولی در گناه و کارهای بد همکاری نکنید.

سوره ی مائده آیه ی ۲



- ۱- در چه کارهایی باید یکدیگر را کمک کنیم؟
- ۲- در چه کارهایی نباید با دیگران همکاری کرد؟
- ۳- خاطرات خود را درباره ی این پیام قرآنی بنویسید و در زنگ انشا برای دوستان

خود بخوانید.



### جلسه‌ی سوم

**تمرین اول -** آیات درس را همراه با ترجمه‌ی آن بخوانید. سعی کنید با صدای بلند و شبیه نوار قرائت کنید.

**تمرین دوم -** این عبارات قرآنی را بخوانید و اتصالات را با فلش مشخص کنید.

مانند: قَالَ يَا قَوْمِ أَتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ

۱- وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ

۲- إِنَّمَا تُنذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ

۳- إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ

۴- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ

۵- وَاقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ

**تمرین سوم -** آیات ۱ تا ۲۷ سوره‌ی یس را از روی دو صفحه‌ی بعد بخوانید؛ سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يس ﴿١﴾ وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ ﴿٢﴾ إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٣﴾  
 عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٤﴾ تَنْزِيلَ الْغَزِيِّ الرَّحِيمِ ﴿٥﴾ لِيُنذِرَ قَوْمًا  
 مَا أُنذِرَ آبَاؤُهُمْ فَهُمْ غَافِلُونَ ﴿٦﴾ لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلَى  
 أَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٧﴾ إِنَّا جَعَلْنَا فِي أَعْنَاقِهِمْ أَغْلَالًا  
 فَهِيَ إِلَى الْأَذْقَانِ فَهُمْ مُقْمَحُونَ ﴿٨﴾ وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ  
 سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ﴿٩﴾  
 وَسَوَاءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنْذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠﴾  
 إِنَّمَا تُنذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمَنَ الْغَيْبَ فُبَشِّرُهُ  
 بِمَغْفِرَةٍ وَأَجْرٍ كَرِيمٍ ﴿١١﴾ إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَنَكْتُبُ  
 مَا قَدَّمُوا وَءَاثَارَهُمْ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُّبِينٍ ﴿١٢﴾

وَاضْرِبْ لَهُم مَّثَلًا أَصْحَابَ الْقَرْيَةِ إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ  
 ۱۳ إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ  
 فَقَالُوا إِنَّا إِلَيْكُمْ مُرْسَلُونَ ۱۴ قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا  
 وَمَا أَنْزَلَ الرَّحْمَنُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تَكْذِبُونَ ۱۵ قَالُوا  
 رَبُّنَا يَعْلَمُ إِنَّا إِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُونَ ۱۶ وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاغُ  
 الْمُبِينُ ۱۷ قَالُوا إِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْ لَئِن لَّمْ تَنْتَهُوا لَنَرْجُمَنَّكُمْ  
 وَلَيَمَسَّنَّكُمْ مِنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ ۱۸ قَالُوا طَائِرُكُمْ مَعَكُمْ  
 إِنَّ دُكْرَكُمْ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ۱۹ وَجَاءَ مِنْ أَقْصَا  
 الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَى قَالَ يَاقَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ ۲۰  
 اتَّبِعُوا مَن لَّا يَسْأَلْكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مُّهْتَدُونَ ۲۱ وَمَا لِي  
 لَّا أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۲۲ ءَأَتَّخِذُ مِنْ دُونِهِ  
 ءَالِهَةً إِنْ يُرِدِنِ الرَّحْمَنُ بِضُرٍّ لَّا تُغْنِ عَنِّي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا  
 وَلَا يُنْقِذُونِ ۲۳ إِنِّي إِذًا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ۲۴ إِنِّي ءَأَمَنْتُ  
 بِرَبِّكُمْ فَاسْمَعُونِ ۲۵ قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَلِيَتْ قَوْمِي  
 يَعْلَمُونَ ۲۶ بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ ۲۷

آیات درس را با نشان دادن خط بخوانید.

### سوره‌ی ق، آیات ۱ تا ۱۱

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

۱- بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

۲- ق وَالْقُرْآنِ الْمَجِیدِ  
قاف قسم به قرآن مجید (بزرگ و با عظمت).

۳- بَلْ عَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ  
مردم از این که یک نفر از بین خودشان پیامبر شده است تعجب کردند.

۴- فَقَالَ الْكَافِرُونَ هَذَا شَيْءٌ عَجِيبٌ  
کافران گفتند: این چیز عجیبی است.

۵- أِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا  
آیا وقتی ما مُردیم و به خاک تبدیل شدیم، دوباره زنده می شویم؟

۶- ذَلِكَ رَجْعٌ بَعِيدٌ  
این بازگشت، غیرممکن است.

۷- قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ  
(خدا می فرماید: ما هم می دانیم که بدن آن‌ها در زیر خاک پوسیده می شود،

۸- وَ عِنْدَنَا كِتَابٌ حَفِيظٌ

و نزد ما کتابی است که همه چیز در آن محفوظ و مشخص است.

۹- بَلْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ

کافران وقتی حق را دیدند، قبول نکردند (و ایمان نیاوردند)

۱۰- فَهُمْ فِي أَمْرٍ مَرِيحٍ

از این رو در کار خود سردرگم و حیران هستند (و نمی دانند به چه چیزی ایمان بیاورند).

۱۱- أَفَلَمْ يَنْظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ

آیا به آسمان بالای سرشان با دقت نگاه نمی کنند

۱۲- كَيْفَ بَنَيْنَاهَا وَ زَيَّنَّاهَا وَ مَا لَهَا مِنْ فُرُوجٍ

که چگونه آن را ساختیم و (با ستاره ها) تزیین کردیم، و هیچ نقصی در آن نیست.

۱۳- وَ الْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَ أَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ

و زمین را گسترده و پهناور کردیم و کوه ها را در آن قرار دادیم

۱۴- وَ أَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ

و در آن از هر گونه گیاه زیبا و با طراوت رویاندیم.





۱۵- تَبَصَّرَةٌ وَ ذِكْرِي لِكُلِّ عَبْدٍ مُنِيبٍ

این‌ها بند و اندرز است برای هر بنده‌ای که رو به خدا کند.

۱۶- وَ نَزَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُبَارَكًا

و از آسمان، آب پربرکتی (باران) نازل کردیم،

۱۷- فَأَنْبَتْنَا بِهِ جَنَّاتٍ وَ حَبَّ الْحَصِيدِ

و با آن آب، باغ‌ها و دانه‌ها را رویاندیم؛

۱۸- وَ النَّخْلَ بِاسِقَاتٍ لَهَا طَلْعٌ نَضِيدٌ

هم چنان درخت بلند خرما را، که خوشه‌هایی پر از میوه دارد.

۱۹- رِزْقًا لِلْعِبَادِ

همه‌ی این‌ها، برای روزی بندگان خداست،

۲۰- وَ أَحْيَيْنَا بِهِ بَلَدَةً مَيِّتًا

و (به این ترتیب) با آب باران، سرزمین مرده را زنده ساختیم؛

۲۱- كَذَلِكَ الْخُرُوجُ

و این گونه نیز، مردگان در روز قیامت زنده می‌شوند.

اکنون آیات درس را از نواری گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه نوار بخوانید.



### جلسه‌ی دوم

**تمرین اول -** آیات درس را از نواری گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه آن بخوانید.

**تمرین دوم -** معنای صحیح کلمات قرآنی را مشخص کنید.

- |                                     |                                    |                 |
|-------------------------------------|------------------------------------|-----------------|
| <input type="checkbox"/> زمین       | <input type="checkbox"/> آسمان     | ۱- سَمَاء :     |
| <input type="checkbox"/> زمین       | <input type="checkbox"/> آسمان     | ۲- أَرْض :      |
| <input type="checkbox"/> بندگان     | <input type="checkbox"/> مؤمنان    | ۳- عِبَاد :     |
| <input type="checkbox"/> کافران     | <input type="checkbox"/> منافقان   | ۴- كَافِرُونَ : |
| <input type="checkbox"/> درخت انگور | <input type="checkbox"/> درخت خرما | ۵- نَخْل :      |
| <input type="checkbox"/> چیز        | <input type="checkbox"/> چیزها     | ۶- شَيْء :      |

**تمرین سوم -** معنای عبارات قرآنی را کامل کنید.

۱- وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

..... به هر ..... است.

۲- عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ اللَّهِ

چشمه‌ای که می‌نوشند از آن ..... .

۳- أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ

آیا نمی‌دانستی که ..... می‌داند آن چه در ..... و ..... است؟



وَ إِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ

هنگامی که قرآن خوانده می شود،

فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَ أُنصِتُوا

به آن گوش دهید و ساکت باشید؛

لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

تا لطف و رحمت خدا شامل شما شود.

سوره ی اعراف آیه ی ۲۰۴



چرا وقتی قرآن می خوانند ساکت می شویم و به آن گوش می دهیم؟

..... ۱

..... ۲

..... ۳



## انس با قرآن در خانه

### جلسه‌ی سوم

**تمرین اول -** آیات درس را همراه با ترجمه‌ی آن بخوانید. سعی کنید با صدای بلند شبیه نوار قرائت کنید.

**تمرین دوم -** این عبارات قرآنی را بخوانید و حروف ناخوانای آن‌ها را مشخص کنید.

مانند: أَنْفِقُوا

۱- وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا

۲- رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ

۳- فَتَى يَذْكُرُهُمْ

۴- وَءَاتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ

۵- نَبِيٍّ عِبَادِي

۶- قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ

۷- قَالُوا نَحْنُ أَوْلُوا **قُوَّةً\***

**تمرین سوم -** آیات ۱ تا ۱۵ سوره «ق» از روی صفحه‌ی بعد بخوانید؛ سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

\* واو در کلمات «أُولَئِكَ أَوْلَىٰ أُولُوا» ناخواناست.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

قَ وَالْقُرْءَانِ الْمَجِیْدِ ﴿۱﴾ بَلْ عَجِبُوْا اَنْ جَآءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ  
فَقَالَ الْكٰفِرُوْنَ هٰذَا شَیْءٌ عَجِیْبٌ ﴿۲﴾ اِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا ذٰلِكَ  
رَجْعٌ بَعِیْدٌ ﴿۳﴾ قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْاَرْضُ مِنْهُمْ وَعِنْدَنَا كِتٰبٌ  
حَفِیْظٌ ﴿۴﴾ بَلْ كَذَّبُوْا بِالْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمْ فَهُمْ فِیْ اَمْرٍ مَّرِیْجٍ ﴿۵﴾  
اَفَلَمْ يَنْظُرُوْا اِلَى السَّمَآءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَا وَرَیْتِنَا وَمَا لَهَا  
مِنْ فُرُوْجٍ ﴿۶﴾ وَ الْاَرْضَ مَدَدْنَهَا وَالْقِیْنََا فِیْهَا رَوَاسِیَ وَاَنْبَتْنَا  
فِیْهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِیْجٍ ﴿۷﴾ تَبٰصِرَةٌ وَاذْكُرْ لِكُلِّ عَبْدٍ مُنِیْبٍ  
﴿۸﴾ وَاَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَآءِ مَآءً مُّبْرَكًا فَاَنْبَتْنَا بِهٖ جَنٰتٍ وَّحَبَّ  
الْحَصِیْدِ ﴿۹﴾ وَالنَّخْلَ بَاسِقٰتٍ لَهَا طَلْعٌ نَّضِیْدٌ ﴿۱۰﴾ رِزْقًا لِّلْعِبَادِ  
وَ اٰحِیْنَا بِهٖ بَلَدَةً مَّیْمَنًا كَذٰلِكَ الْخُرُوْجُ ﴿۱۱﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ  
نُوْحٍ وَّاَصْحٰبُ الرِّیْسِ وَثَمُوْدُ ﴿۱۲﴾ وَعَادُ وَفِرْعَوْنُ وَاِخْوَانُ لُوْطٍ  
﴿۱۳﴾ وَاَصْحٰبُ الْاٰیكَةِ وَقَوْمٌ تُبٰعِ كُلٌّ كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ وَعِیْدٌ ﴿۱۴﴾  
اَفَعِیْنَا بِالْخَلْقِ الْاَوَّلِ بَلْ هُمْ فِی لَبْسٍ مِّنْ خَلْقٍ جَدِیْدٍ ﴿۱۵﴾

## درس ۴

### جلسه اول

آیات درس را با نشان دادن خط بخوانید.

### سوره ی هود، آیات ۶۹ تا ۷۳

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- وَ لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلَنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَى  
فرشتگان برای حضرت ابراهیم بشارت و مژده آوردند

۲- قَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ  
و به او سلام کردند. حضرت ابراهیم سلام را پاسخ داد؛

۳- فَمَا لَبَثَ أَنْ جَاءَ بِعَجَلٍ حَنِيدٍ  
و چیزی نگذشت که گوساله‌ای بریان شده برای آن‌ها آورد.

۴- فَلَمَّا رَأَى أَيْدِيَهُمْ\* لَا تَصِلُ إِلَيْهِ نَكِرَهُمْ  
ولی وقتی دید مهمانان به غذا دست نمی‌زنند، تعجب کرد

۵- وَ أَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً  
و از آن‌ها ترسید.

۶- قَالُوا لَا تَخَفْ إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَى قَوْمِ لوطٍ  
گفتند: ترس، ما (فرشتگان خدا هستیم) و به سوی قوم لوط فرستاده شده‌ایم.

\*رَأَى = رَأَى

۷- وَ امْرَأَتِهِ قَائِمَةً فَضَحِكَتْ

همسر حضرت ابراهیم که ایستاده بود (ترسش فروریخت و از خوشحالی) خندید.

۸- فَبَشَّرْنَاهَا بِإِسْحَاقَ

به او مژده دادیم که دارای فرزندی به نام اسحاق می شود

۹- وَ مِنْ وَرَاءِ إِسْحَاقَ يَعْقُوبَ

و بعد از اسحاق نیز نوه ای به نام یعقوب خواهد داشت.

۱۰- قَالَتْ يَا وَيْلَتَىٰ أَأَلِدُ وَأَنَا عَجُوزٌ\*

همسر حضرت ابراهیم گفت: ای وای! آیا من دارای فرزند خواهم شد،

درحالی که من پیرزن هستم

۱۱- وَ هَذَا بَعْلِي شَيْخًا

و شوهرم نیز پیرمرد است؟

۱۲- إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عَجِيبٌ

این موضوع، چیز عجیبی است.

۱۳- قَالُوا اتَّعَجَبِينَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ

فرشتگان گفتند: آیا از کار خدا تعجب می کنی؟

۱۴- رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ وَعَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ

رحمت خدا و برکات او بر خاندان شما باد؛

۱۵- إِنَّهُ وَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

که خداوند مورد ستایش و با عظمت است.

اکنون آیات درس را از نواری گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه نواری بخوانید.

\* الف در آخر کلمه ی «آنا» خوانده نمی شود. آنا ← اَنَّا



### جلسه‌ی دوم

**تمرین اول -** آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه آن بخوانید.

**تمرین دوم -** کلمات قرآنی را با استفاده از ترجمه‌ی آیات درس معنا کنید.

۱- بُشْرَى : .....

۲- مَجِيد : .....

۳- اَمْرِ اللّٰهِ : .....

۴- رَحْمَةُ اللّٰهِ : .....

۵- اَهْلَ الْبَيْتِ : .....

**تمرین سوم -** معنای عبارات قرآنی را کامل کنید.

۱- وَالْقُرْءَانَ الْمَجِيدِ

سوگند به .....

۲- وَ هُدًى وَ رَحْمَةً وَ بُشْرَى لِّلْمُسْلِمِينَ

..... و ..... و ..... برای مسلمانان.

۳- رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ، عَلَیْكُمْ اَهْلَ الْبَيْتِ

..... و ..... او بر شما .....





إِنْ أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا

اگر به دیگران نیکی کنید به خودتان نیکی کرده‌اید و اگر بدی کنید نیز،  
به خودتان بدی کرده‌اید.

سوره‌ی اسراء آیه‌ی ۷

گر همه نیک و بد کنی

هرچه کنی به خود کنی



۱- درباره‌ی تصویر بالا با دوستانتان گفت و گو کنید و نظرتان را برای هم کلاسی‌هایتان

بیان کنید.

۲- آیا می‌توانید به کمک دوستان یا اولیای خود، ضرب‌المثل یا شعر دیگری درباره‌ی

این پیام قرآنی پیدا کنید و درباره‌ی آن‌ها در کلاس گفت و گو کنید.

## بشارت

چند مرد ناشناس به سوی حضرت ابراهیم می آیند و بر او سلام می کنند.  
حضرت ابراهیم کمر راست می کند و با پشت دست، عرق پیشانیش را می گیرد و  
می گوید: سلام بر شما؛ و در حالی که دست از کار می کشد، آن ها را به خانه دعوت می کند.





چند لحظه بعد از ورود مهمانان به خانه، حضرت ابراهیم از اتاق بیرون آمده و به همسرش می‌گوید: سارا بانو! در منزل چه داریم؟ باید غذایی برای مهمانان آماده کنیم. سارا پاسخ می‌دهد: اگر شما به من کمک کنی، کباب خوبی از گوساله برای مهمانان پیامبر خدا آماده می‌کنیم.

حضرت ابراهیم درحالی که خود را برای این کار آماده می‌کند، می‌گوید: کبابِ گوساله، آن هم دست‌پخت سارا بانو خوردن دارد.



سارا ظرف غذا را به اتاق می‌برد. حضرت ابراهیم از جا بلند می‌شود، ظرف غذا را از دست همسرش می‌گیرد و بر سر سفره می‌گذارد؛ رو به مهمانان می‌کند و می‌گوید: بسم‌الله! بفرمایید غذا سرد می‌شود. مهمانان جلو نمی‌آیند. حضرت ابراهیم در حالی که از رفتار آنها تعجب کرده، باز هم تعارف می‌کند: ما رسم نداریم مهمانی را گرسنه از خانه روانه کنیم. یکی از مهمانان رو به حضرت ابراهیم می‌کند و می‌گوید: نگران نباش ای پیامبر خدا! ما فرستادگان خداوندیم و فرشتگان نیازی به غذای انسان‌ها ندارند. سارا نیز که از غذا نخوردن مهمانان نگران شده بود، با این سخنان، ترسش فرو ریخته و می‌خندد. آن‌گاه فرشتگان ادامه می‌دهند: ما امروز برای شما مژده‌ای داریم. پروردگار توانا اراده کرده است که پسری به نام اسحاق و بعد از او نوه‌ای به نام یعقوب به شما عطا کند.

سارا جلو می‌آید و با تعجب می‌گوید: دیگر از ما گذشته است، من و او برای بچه‌دار شدن خیلی پیریم... ابراهیم که هنوز ساکت است، لب‌هایش کم‌کم به خنده باز می‌شود. فرشتگان رو به سارا می‌کنند و می‌گویند: آیا از قدرت خدا تعجب می‌کنی! رحمت و برکت خدا بر خاندان شما باد! فرشتگان با بدرقه‌ی حضرت ابراهیم و همسرش از خانه خارج می‌شوند.

چشم‌های سارا از شادی و امید برق می‌زند و اشک شوق بر گونه‌اش می‌چکد. حضرت ابراهیم به شکرانه‌ی لطف الهی به سجده می‌رود و سارا نیز در پشت سر همسرش سجده‌ی شکر به جای می‌آورد.



## انس با قرآن در خانه

### جلسه‌ی سوم

**تمرین اول -** آیات درس را همراه با ترجمه‌ی آن بخوانید. سعی کنید با صدای بلند شبیه نوار قرائت کنید.

**تمرین دوم -** این آیات را بخوانید و اتصالات را با فلش مشخص کنید.

حم \* تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ

مَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا

إِلَّا بِالْحَقِّ وَاجَلٍ مُّسَمًّى

**تمرین سوم -** عبارات قرآنی را به حالت وقف بخوانید و بنویسید.

مانند: يُتْرَكَ سُدًى ←

غُلَامًا زَكِيًّا ←

مَكَانًا سُوءٍ ←

عَفْوَرًا رَحِيمًا ←

عَسَلٍ مُّصَفًّى ←

**تمرین چهارم -** آیات ۶۳ تا ۸۱ سوره‌ی هود را از روی دو صفحه‌ی بعد بخوانید؛

سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

قَالَ يَقَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَىٰ بَيْنَةٍ مِنْ رَبِّي وَعَآتَنِي  
 مِنْهُ رَحْمَةً فَمَنْ يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ عَصَيْتُهُ  
 فَمَا تَزِيدُونَنِي غَيْرَ تَخْسِيرٍ ﴿٦٦﴾ وَيَقَوْمِ هَذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ  
 آيَةٌ فَذُرُوهَا تَأْكُلْ فِي أَرْضِ اللَّهِ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسَوْءٍ  
 فَيَأْخُذْكُمْ عَذَابٌ قَرِيبٌ ﴿٦٧﴾ فَعَقَرُوهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوا فِي دَارِكُمْ  
 ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ ذَٰلِكَ وَعَدُوٌّ غَيْرُ مَكْذُوبٍ ﴿٦٨﴾ فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا  
 نَجَّيْنَا صَالِحًا وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَمِنْ خِزْيِ  
 يَوْمِئِذٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ﴿٦٩﴾ وَأَخَذَ الَّذِينَ  
 ظَلَمُوا الصَّيْحَةَ فَأَصْبَحُوا فِي دِيَارِهِمْ جِثْمِينَ ﴿٧٠﴾  
 كَانُوا لَمْ يَغْنَوْا فِيهَا الْآلِ إِنَّ ثَمُودَ كَفَرُوا رَبَّهُمْ أَلَا بُعْدًا  
 لِثَمُودَ ﴿٧١﴾ وَلَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَىٰ قَالُوا  
 سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ فَمَا لَبِثَ أَنْ جَاءَ بِعِجْلٍ حَنِيذٍ ﴿٧٢﴾ فَلَمَّا  
 رَأَىٰ أَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ إِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً  
 قَالُوا لَا تَخَفْ إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمِ لُوطٍ ﴿٧٣﴾ وَامْرَأَتُهُ قَائِمَةٌ  
 فَضَحِكَتْ فَبَشَّرْنَاهَا بِاسْحَاقَ وَمِنْ وَرَاءِ اسْحَاقَ يَعْقُوبَ ﴿٧٤﴾

قَالَتْ يَوِيلَتِيْ ءَا لِدُ وَاَنَا عَجُوزٌ وَهَذَا بَعْلِي شَيْخًا إِنَّ هَذَا  
 لَشَيْءٌ عَجِيبٌ ﴿٧٢﴾ قَالُوا أَنْعَجِبِينَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ رَحِمَتُ اللَّهِ  
 وَبَرَكَتُهُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ إِنَّهُ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ ﴿٧٣﴾ فَلَمَّا ذَهَبَ  
 عَنِ إِبْرَاهِيمَ الرَّوْعُ وَجَاءَتْهُ الْبُشْرَى يُجَادِلُنَا فِي قَوْمِ لُوطٍ ﴿٧٤﴾  
 إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّاهٌ مُنِيبٌ ﴿٧٥﴾ يَا إِبْرَاهِيمُ أَعْرِضْ عَنْ هَذَا  
 إِنَّهُ قَدْ جَاءَ أَمْرُ رَبِّكَ وَإِنَّهُمْ آتِيهِمْ عَذَابٌ غَيْرُ مَرْدُودٍ ﴿٧٦﴾  
 وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سَاءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالَ هَذَا  
 يَوْمٌ عَصِيبٌ ﴿٧٧﴾ وَجَاءَهُ قَوْمُهُ يُهْرَعُونَ إِلَيْهِ وَمِنْ قَبْلُ كَانُوا  
 يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ قَالَ يَتَقَوْمِ هَؤُلَاءِ بَنَاتِي هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْ  
 فَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ فِي ضَيْفِي أَلَيْسَ مِنْكُمْ رَجُلٌ رَشِيدٌ ﴿٧٨﴾  
 قَالُوا لَقَدْ عَلِمْتَمَا لَنَا فِي بَنَاتِكَ مِنْ حَقٍّ وَإِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا نُزِيدُ  
 ﴿٧٩﴾ قَالَ لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةٌ أَوْ آوَى إِلَيَّ رُكْنٍ شَدِيدٍ ﴿٨٠﴾ قَالُوا  
 يَلُوطُ إِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَنْ يَصِلُوا إِلَيْكَ فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعِ  
 مِنَ اللَّيْلِ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ إِلَّا امْرَأَتَكَ إِنَّهُ مُصِيبُهَا  
 مَا أَصَابَهُمْ إِنَّ مَوْعِدَهُمُ الصُّبْحُ أَلَيْسَ الصُّبْحُ بِقَرِيبٍ ﴿٨١﴾

## جلسه اول

آیات درس را با نشان دادن خط بخوانید.

### سوره ی بقره، آیه ی ۱۷۷

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُوَلُّوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ

نیکی این نیست که فقط روی خود را به سوی مشرق و مغرب بچرخانید\*

۲- وَ لَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ

ولی نیکی واقعی کار کسی است که به خدا و روز قیامت ایمان دارد.

۳- وَ الْمَلَائِكَةِ وَ الْكِتَابِ وَ النَّبِيِّينَ

و هم چنین به فرشتگان و کتاب آسمانی و پیامبران ایمان دارد.

۴- وَ ءَاتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ

و با این که مال و ثروت خود را دوست دارد آن را می بخشد.

\* زمانی که مسلمانان در مکه بودند و خانه ی خدا محل نگهداری بت ها بود، ایشان به فرمان خدا رو به سوی بیت المقدس نماز می خواندند؛ ولی پس از هجرت پیامبر اکرم به مدینه، به فرمان خدا رو به سوی مکه نماز خواندند. دشمنان اسلام این کار را بهانه ی مخالفت با پیامبر قرار دادند. قرآن در این آیه می فرماید به هر سو که خدا فرمان دهد باید نماز خواند و مهم تر از جهت قبله، کارهای نیکی است که در آیه بیان شده است.



۵- ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ

به خویشان خود و یتیمان و بینوایان

۶- وَابْنِ السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ

و در راه ماندگان و درخواست کنندگان و برای آزادی انسان‌های دربند (بردگان و

اسیران و زندانیان)

۷- وَأَقَامِ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ

و نماز می خواند و دیگران را به نماز تشویق می کند و زکات می پردازد.

۸- وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا

و کسانی که به عهد و پیمان خود وفا می کنند

۹- وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَ حِينَ الْبَأْسِ

در حال فقر و سختی بویژه به هنگام جنگ صبور و پایدار هستند.

۱۰- أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا

این‌ها هستند که در ایمان خود صداقت دارند.

۱۱- وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ

و این‌ها همان افراد با تقوا هستند.

اکنون عبارات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط همراه نوار بخوانید.



## علامت مدّ



هر گاه علامت مدّ (ـ) روی صداهاى کشیده (- آ - ی - و) باشد، آن‌ها را  
بیش تر می‌کشیم، مانند:

وَلَا الضَّالِّينَ

فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ

أَنْظُرُوا إِلَى ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ

وَمَنْ مَعَهُ أَجْمَعِينَ

وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

در حین تمرین با نوار، سعی کنید این موارد را مانند قرائت نوار، کشیده بخوانید.



جلسه‌ی دوم

**تمرین اول -** آیات درس را از نواری گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه آن بخوانید.  
**تمرین دوم -** با توجه به ترجمه‌ی آیات درس، کلمات قرآنی را معنا کنید.

۱- بَرّ: .....  
 ۲- نَبِيّينَ: .....

۳- يَتَامى: .....  
 ۴- مَسَاكِين: .....

۵- صَلاة: .....  
 ۶- زَكَاة: .....

۷- عَهْد: .....  
 ۸- مُتَّقون: .....

**تمرین سوم -** معنای عبارات قرآنی را کامل کنید:

۱- الَّذِينَ يوفونَ بِعَهْدِ اللَّهِ

..... وفا می‌کنند به .....

۲- وَتَعَاوَنوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى

..... و یکدیگر را کمک کنید در ..... و .....

۳- يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ

..... ای ..... مبارزه کن با ..... و .....

۴- إِنَّ اللَّهَ وَ مَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ

..... قطعاً ..... و ..... او درود می‌فرستند بر .....

۵- وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ

..... نیکی کنید و به خویشان خود و ..... و .....



## وَ اَوْفُوا بِالْعَهْدِ

به عهد خود وفا کنید.

سوره ی اسراء آیه ی ۳۴

اگر رفیق شفیقی درست پیمان باش.



آیا داستان یا خاطره ای درباره ی وفای به عهد یا عهدشکنی به یاد دارید؟ آن را برای دوستان خود در کلاس تعریف کنید.

\*\*\*

من قبل از قول دادن به نکات زیر توجه می کنم.

..... ۱-

..... ۲-

..... ۳-

## خواندن از روی قرآن



### جلسه‌ی سوم

از نمازخانه یا دفتر مدرسه به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید\*؛ هر میز حداقل یک قرآن داشته باشد. آن گاه با راهنمایی آموزگار یک صفحه از قرآن را به صورت تصادفی باز کنید. ابتدا به طور گروهی خواندن آیات چند سطر اول را تمرین کنید. سپس چند نفر از دانش‌آموزان، آن آیات را برای کلاس بلند بخوانند.



\* اگر قرآن به تعداد کافی در مدرسه موجود نیست، از دانش‌آموزان بخواهید در صورت امکان از خانه، قرآن بیاورند.



### جلسه‌ی چهارم

**تمرین اول -** آیات درس را همراه با ترجمه‌ی آن بخوانید. سعی کنید با صدای بلند شبیه نوار قرائت کنید.

**تمرین دوم -** این عبارات قرآنی را بخوانید و اتصالات را با فلش مشخص کنید.

وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ

وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا

**تمرین سوم -** این عبارات قرآنی را بخوانید و مد را رعایت کنید.

۱- لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

۲- قَالُوا آمَنَّا

۳- فَلَا يُجْزَىٰ إِلَّا مِثْلَهَا

**تمرین چهارم -** آیات ۱۷۷ تا ۱۸۱ سوره‌ی بقره را از روی صفحه‌ی بعد بخوانید؛ سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

﴿لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُوَلُّوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ  
 وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ  
 وَالنَّبِيِّينَ وَءَاتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ  
 وَالْمَسْكِينِ وَابْنَ السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ  
 الصَّلَاةَ وَءَاتَى الزَّكَاةَ وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا  
 وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ  
 صَدَقُوا وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿٧٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ  
 عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِي الْقَتْلِ الْحُرِّ بِالْحُرِّ وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ وَالْأُنثَىٰ  
 بِالْأُنثَىٰ فَمَنْ عُفِيَ لَهُ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ فَاتَّبِعْهُ بِالْمَعْرُوفِ وَأَدِّءْ  
 إِلَيْهِ بِإِحْسَانٍ ذَلِكَ تَخْفِيفٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَرَحْمَةٌ فَمَنْ اعْتَدَىٰ  
 بَعْدَ ذَلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٨﴾ وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَوةٌ  
 يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٧٩﴾ كُتِبَ عَلَيْكُمْ إِذَا حَضَرَ  
 أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ إِنْ تَرَكَ خَيْرًا الْوَصِيَّةَ لِلْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ  
 بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ ﴿٨٠﴾ فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَ مَا سَمِعَهُ  
 فَإِنَّمَا إِثْمُهُ عَلَى الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٨١﴾

۲- فِي الْقَتْلِ — فِي الْقَتْلِ

۱- وَالنَّبِيِّينَ — وَالنَّبِيِّينَ

۳- خَيْرًا الْوَصِيَّةَ — خَيْرًا الْوَصِيَّةَ

## جلسه اول

آیات درس را با نشان دادن خط بخوانید.

### سوره‌ی الرَّحْمَنِ، آیات ۱ تا ۱۳

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

۱- بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

۲- الرَّحْمٰنُ

خدای بخشنده

۳- عَلَّمَ الْقُرْآنَ

قرآن را یاد داد،

۴- خَلَقَ الْإِنْسَانَ

انسان را آفرید،

۵- عَلَّمَهُ الْبَيَانَ

و به او سخن گفتن آموخت.

۶- الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ

خورشید و ماه روی حساب دقیق در حرکت هستند.



۷- وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ  
و گیاه و درخت مطیع فرمان خدا هستند.

۸- وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ  
خدا آسمان را بلند و افراشته ساخت؛ و ترازو را برای اندازه گیری قرار داد،

۹- أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ  
تا در وزن کردن و خرید و فروش، بی عدالتی نکنید.

۱۰- وَ أَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ  
پس موقع وزن کردن انصاف داشته باشید

۱۱- وَلَا تَخْسَرُوا الْمِيزَانَ  
و کم فروشی نکنید.

۱۲- وَالْأَرْضَ وَضَعَهَا لِلْأَنَامِ  
و خدا زمین را برای استفاده ی مردم قرار داد،

۱۳- فِيهَا فَاكِهَةٌ وَالنَّخْلُ ذَاتُ الْأَكْمَامِ  
که در آن میوه ها و درختان خوشه دار خرما وجود دارد؛

۱۴- وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُ  
و دانه ها و گیاهان خوشبو در آن می روید.

۱۵- فَبَايَءَ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ  
پس کدام یک از نعمت های پروردگارتان را قبول ندارید؟

اکنون آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه نوار بخوانید.



### جلسه‌ی دوم

**تمرین اول-** آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه آن بخوانید.

**تمرین دوم-** با استفاده از ترجمه آیات درس، کلمات قرآنی را معنا کنید.

۱- شَمْسٌ : .....  
۲- قَمَرٌ : .....

۳- خَلَقَ : خلق کرد، .....  
۴- خَالِقٌ : .....

**تمرین سوم-** معنای عبارات قرآنی را کامل کنید.

۱- وَ إِنَّ رَبَّكُمْ الرَّحْمَنُ

و... پروردگار شما ..... است.

۲- الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ

(خدایی) که یاد داد به وسیله‌ی .....  
بگو..... هر ..... است.

۳- قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ

و او خدایی است که ..... و ..... و ..... و ..... را.

**تمرین چهارم-** از چه راه‌هایی می‌توان هرچه بیش‌تر قرآن را آموخت و از آن استفاده

کرد؟ در این باره با دوستان خود گفت‌وگو کنید.



# الرَّحْمَنُ عَلَّمَ الْقُرْآنَ

خدای بخشنده، قرآن را به ما یاد داد.

سوره‌ی الرَّحْمَن آیه‌های ۱ و ۲

الرَّحْمَنُ : .....      قُرْآن : .....      عَلَّمَ : .....



پیامبر اکرم ﷺ می فرماید :

الْقُرْآنُ مَأْدَبَةُ اللَّهِ

قرآن ادبستان\* خداست،

فَتَعَلَّمُوا مَأْدَبَتَهُ وَمَا اسْتَطَعْتُمْ

هر مقدار می توانید قرآن را بیاموزید.

\* ادبستان همان دبستان است یعنی محل آموختن علم و ادب.



### جلسه‌ی سوم

**تمرین اول -** آیات درس را همراه با ترجمه‌ی آن بخوانید. سعی کنید با صدای بلند شبیه نوار قرائت کنید.

**تمرین دوم -** آیه‌ی ۲۲ سوره‌ی «الرَّحْمَنُ» را بخوانید، اتصالات را با فلش مشخص کنید و زیر «واو» ناخوانا خط بکشید.

يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ

**تمرین سوم -** در آیه‌ی ۲۷ سوره‌ی «الرَّحْمَنُ» چند حرف ناخوانا وجود دارد؟ زیر آن‌ها خط بکشید.

وَ يَبْقَىٰ وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

**تمرین چهارم -** آیات ۱ تا ۴۰ سوره‌ی الرَّحْمَنُ را از روی دو صفحه‌ی بعد بخوانید؛ سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّحْمَنُ ۝١ عَلَّمَ الْقُرْآنَ ۝٢ خَلَقَ الْإِنْسَانَ ۝٣  
 عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ۝٤ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ ۝٥ وَالنَّجْمُ  
 وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ ۝٦ وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ  
 ۝٧ أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ۝٨ وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ  
 وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ ۝٩ وَالْأَرْضَ وَضَعَهَا لِلْأَنَامِ ۝١٠  
 فِيهَا فَاكِهَةٌ وَالنَّخْلُ ذَاتُ الْأَكْمَامِ ۝١١ وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ  
 وَالرَّيْحَانُ ۝١٢ فَبِأَيِّ آيَاتِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝١٣ خَلَقَ  
 الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ ۝١٤ وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ  
 مَارِجٍ مِنْ نَارٍ ۝١٥ فَبِأَيِّ آيَاتِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝١٦

رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ ﴿٧﴾ فَبِأَيِّ آءِ رَبِّكُمَا تُكذِّبَانِ ﴿٨﴾  
 مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ﴿٩﴾ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ ﴿١٠﴾ فَبِأَيِّ آءِ  
 رَبِّكُمَا تُكذِّبَانِ ﴿١١﴾ يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ ﴿١٢﴾ فَبِأَيِّ  
 آءِ رَبِّكُمَا تُكذِّبَانِ ﴿١٣﴾ وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنشَآتُ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ  
 ﴿١٤﴾ فَبِأَيِّ آءِ رَبِّكُمَا تُكذِّبَانِ ﴿١٥﴾ كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ﴿١٦﴾ وَيَبْقَى  
 وَجْهَ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ﴿١٧﴾ فَبِأَيِّ آءِ رَبِّكُمَا تُكذِّبَانِ  
 ﴿١٨﴾ يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ  
 ﴿١٩﴾ فَبِأَيِّ آءِ رَبِّكُمَا تُكذِّبَانِ ﴿٢٠﴾ سَنَفْرُغُ لَكُمْ أَيُّهَ الثَّقَلَانِ  
 ﴿٢١﴾ فَبِأَيِّ آءِ رَبِّكُمَا تُكذِّبَانِ ﴿٢٢﴾ يَمَعَشَرَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ  
 إِنْ اسْتَطَعْتُمْ أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانْفُذُوا  
 لَا تَنْفُذُونَ إِلَّا بِسُلْطَانٍ ﴿٢٣﴾ فَبِأَيِّ آءِ رَبِّكُمَا تُكذِّبَانِ ﴿٢٤﴾  
 يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شَوْاظٌ مِنْ نَارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرَانِ ﴿٢٥﴾ فَبِأَيِّ  
 آءِ رَبِّكُمَا تُكذِّبَانِ ﴿٢٦﴾ فَإِذَا انشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً  
 كَالدِّهَانِ ﴿٢٧﴾ فَبِأَيِّ آءِ رَبِّكُمَا تُكذِّبَانِ ﴿٢٨﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَا يُسْأَلُ  
 عَنْ ذَنْبِهِ إِنْسٌ وَلَا جَانٌّ ﴿٢٩﴾ فَبِأَيِّ آءِ رَبِّكُمَا تُكذِّبَانِ ﴿٣٠﴾

## جلسه اول

آیات درس را با نشان دادن خط بخوانید.

### سوره ی بقره، آیه ی ۲۵۹

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ  
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- ۱- أَوْ كَالَّذِي مَرَّ عَلَى قَرْيَةٍ  
شخصی (عزیر پیامبر) از شهری عبور کرد
- ۲- وَ هِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا  
که سقف خانه هایش فرو ریخته بود و مردم آن، زیر آوار مرده بودند.
- ۳- قَالَ أَنَّى يُحْيِي هَذِهِ اللَّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا  
عزیر با خودش گفت: چگونه خدا مردم این جا را بعد از مرگ زنده می کند؟
- ۴- فَأَمَاتَهُ اللَّهُ مِئَةَ عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهُ  
پس خدا صد سال او را میراند سپس زنده اش کرد.
- ۵- قَالَ كَمْ لَبِثْتَ  
آن گاه از او پرسید: چه مدت این جا بودی؟
- ۶- قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ  
عزیر جواب داد: یک روز یا بخشی از روز.

۷- قَالَ بَلْ لَبِثْتَ مِئَّةَ عَامٍ

خدا گفت: در واقع تو صد سال این جا بوده‌ای.

۸- فَأَنْظِرْ إِلَىٰ طَعَامِكَ وَ شَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ

پس به غذا و نوشیدنی خود نگاه کن که فاسد نشده است؛

۹- وَ أَنْظِرْ إِلَىٰ حِمَارِكَ

و به الاغت نگاه کن (که چگونه آن را در برابر چشمانت زنده می‌کنیم)،

۱۰- وَ لِنَجْعَلَكَ ءَايَةً لِلنَّاسِ

تا تورا نشانه‌ای برای هدایت مردم قرار دهیم (و با شنیدن ماجرای تو،

به درستی قیامت پی ببرند)

۱۱- وَ أَنْظِرْ إِلَىٰ الْعِظَامِ كَيْفَ نُنشِرُهَا

و به استخوان‌ها نگاه کن، که چگونه آن‌ها را به هم وصل می‌کنیم،

۱۲- ثُمَّ نَكْسُوها لَحْمًا

سپس روی آن‌ها را با گوشت می‌پوشانیم.

۱۳- فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ

وقتی موضوع زنده شدن مردگان برای عزیز روشن شد،

۱۴- قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللّٰهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

گفت: فهمیدم که خدا هر کاری را می‌تواند انجام دهد.

اکنون آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه نوار بخوانید.





جلسه‌ی دوم

**تمرین اول -** آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه آن بخوانید.

**تمرین دوم -** با استفاده از ترجمه‌ی آیات درس، معنای صحیح را علامت بزنید.

- |                                  |                                |             |
|----------------------------------|--------------------------------|-------------|
| <input type="checkbox"/> شهر     | <input type="checkbox"/> باغ   | قَرِيَّةٌ : |
| <input type="checkbox"/> شتر     | <input type="checkbox"/> الاغ  | حِمَارٌ :   |
| <input type="checkbox"/> نوشیدنی | <input type="checkbox"/> غذا   | طَعَامٌ :   |
| <input type="checkbox"/> نوشیدنی | <input type="checkbox"/> غذا   | شَرَابٌ :   |
| <input type="checkbox"/> مرگ     | <input type="checkbox"/> زندگی | مَوْتٌ :    |
| <input type="checkbox"/> توانا   | <input type="checkbox"/> دانا  | قَدِيرٌ :   |

**تمرین سوم -** با توجه به ترجمه‌ی کلمات زیر معنای عبارات قرآنی را کامل کنید.

فَا نَظَرُ : پس نگاه کن      خَلَقَ : آفرید

۱- وَاللَّهُ قَدِيرٌ

..... است.

۲- الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ

آن خدایی که ..... و ..... را.

۳- فَا نَظَرُ إِلَىٰ آثَارِ رَحْمَةِ اللَّهِ

..... به نتایج .....

۴- فَلَيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَىٰ طَعَامِهِ

پس باید دقت کند ..... به ..... خود.

۵- رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ أَهْلُهَا

..... خارج کن ما را از این ..... که مردم آن ظالم هستند.

# عَزَّير زنده می شود

عَزَّير مقداری آب و غذا برمی دارد و در خورجین  
الاع خود می گذارد. «بسم الله» می گوید و به قصد سفر،



شهر خود را ترک می کند.

در بین راه، خود را در مقابل شهر زلزله زده ی ویرانی می یابد. به فکر فرو می رود: «راستی چگونه روزی همه ی این مردگان که زیر آوار خانه هایشان، پوسیده و از بین رفته اند، به قدرت خدا زنده خواهند شد؟!» همین طور که در این اندیشه است، احساس خستگی می کند. کنار رودخانه ای که از پای کوه جاری است از الاغ پیاده می شود، افسار حیوان را به درختی می بندد تا در سایه ی آن مقداری استراحت کند. در این هنگام به خواب سنگینی فرو می رود.



صدایی می شنود، صدایی آشنا که می گوید: عزیز! عزیز! بلند شو!  
چشم هایش را باز می کند، دستش را به زمین تکیه داده و بلند می شود. به اطراف نگاه  
می کند، اتفاق عجیبی افتاده است. تا چشم کار می کند، همه چیز دچار تغییر و دگرگونی  
شده است. با خود می گوید: «شاید خواب می بینم. شاید کسی مرا در خواب جابه جا کرده  
است.» یادش می آید که در سایه ی درختی خوابیده بود. همان جا کنار درخت چیزی توجه  
عزیز را به طرف خود جلب می کند: آب و غذایش تازه و دست نخورده کنارش مانده است  
ولی از الاغش خبری نیست.

دوباره همان صدای آشنا – که صدای فرشته وحی است – از او می پرسد: آیا  
می دانی چقدر در این سرزمین مانده ای؟! عزیز بی درنگ جواب می دهد: شاید چند ساعتی  
یا یک روز!

فرشته ی وحی ادامه می دهد: اما تو صد سال است که این جا هستی! مرده بودی!  
الاغ پیر و با وفایت هم مرده است! نگاه کن!

عزیز جلوتر می رود. از آن حیوان بیچاره جز تکه های استخوان و نشانی که بر پیشانی  
الاغش می بست، چیزی نمی یابد!

بدن عزیز شروع به لرزیدن می کند! زانوهایش سست شده، بر زمین می نشیند و در برابر  
قدرت خداوند احساس ناتوانی می کند!

صدای فرشته ی وحی باز در گوشش می پیچد: عزیز! مگر نمی خواستی زنده شدن  
مردگان را ببینی؟! خدا خواست که خودت یکی از معجزه ها و نشانه های قدرت او باشی!  
نمی بینی که آب و غذایت بعد از این همه سال تازه و سالم باقی مانده است! حالا به الاغ  
نگاه کن! ببین چگونه استخوان هایش گوشت و پوست می گیرد! ببین که چگونه دوباره زنده  
می شود در حالی که مرده بود!

عزیز پس از دیدن آن منظره می گوید: من می دانستم، ولی اکنون به یقین رسیدم که  
خدا بر انجام هر کاری تواناست.



# إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

خدا بر هر کاری تواناست.

سوره ی بقره، آیه ی ۱۰۶

قَدیر: .....



۱- با توجه به ترجمه ی آیات درس و داستان عُزَیر، چند نمونه از قدرت خدا را برشمارید.

۲- با دقت در پدیده های اطراف خود، نمونه هایی از قدرت خدا را بیان کنید.

## خواندن از روی قرآن



### جلسه‌ی سوم

از نمازخانه یا دفتر مدرسه، به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید. با راهنمایی آموزگار، یک صفحه از آن را به طور تصادفی انتخاب کنید. پس از تمرین گروهی، چند نفر آیات را بخوانند.





### جلسه‌ی چهارم

**تمرین اول -** آیات درس را همراه با ترجمه‌ی آن بخوانید. سعی کنید با صدای بلند شبیه نوار قرائت کنید.

**تمرین دوم -** این عبارت قرآنی را بخوانید و اتصالات را با فلش مشخص کنید.

اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ ءَامَنُوا  
يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ

**تمرین سوم -** آیه‌ی ۲۵۵ سوره‌ی بقره را از صفحه‌ی بعد بخوانید و کلماتی را که دارای علامت مد (ـ) هستند، بنویسید.

۱-.....

۲-.....

۳-.....

۴-.....

**تمرین چهارم -** آیات ۲۵۵ تا ۲۵۷ سوره‌ی بقره به چه نامی معروف است؟

**تمرین پنجم -** آیات ۲۵۳ تا ۲۵۹ سوره‌ی بقره را از روی دو صفحه‌ی بعد بخوانید؛ سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

﴿ تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ مِنْهُمْ مَنْ كَلَّمَ اللَّهُ  
 وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ ۗ وَآتَيْنَا عِيسَىٰ ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ  
 وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ ۗ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلَ الَّذِينَ  
 مِنْ بَعْدِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ وَلَكِنْ اخْتَلَفُوا  
 فَمِنْهُمْ مَنْ آمَنَ وَمِنْهُمْ مَنْ كَفَرَ ۗ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلُوا  
 وَلَكِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿۱۵۶﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا  
 مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعَ فِيهِ وَلَا خُلَّةً  
 وَلَا شَفَاعَةً ۗ وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿۱۵۷﴾ اللَّهُ لَا إِلَهَ  
 إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ ۗ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ  
 وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ ۗ يَعْلَمُ  
 مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ  
 إِلَّا بِمَا شَاءَ ۗ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ ۗ وَلَا يَئُودُهُ  
 حِفْظُهُمَا ۗ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ﴿۱۵۸﴾ لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ ۗ قَدْ تَبَيَّنَ  
 الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ ۗ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ  
 اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ ۗ لَا انْفِصَامَ لَهَا ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿۱۵۹﴾



اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ ءَامَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ  
 وَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَآؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ  
 النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا  
 خَالِدُونَ ﴿٢٥٦﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِي حَاجَّ إِبْرَاهِيمَ فِي رَبِّهٖ  
 أَنِ اتَّخَذَ اللَّهُ الْمَلِكَ إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّيَ الَّذِي يُحْيِي  
 وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا أُحْيِي وَأُمِيتُ قَالَ إِبْرَاهِيمُ فَإِنَّ اللَّهَ يَأْتِي  
 بِالشَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِي  
 كَفَرَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٢٥٧﴾ أَو كَالَّذِي مَرَّ  
 عَلَى قَرْيَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّى يُحْيِي هَذِهِ  
 اللَّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا فَأَمَاتَهُ اللَّهُ مِائَةَ عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهُ قَالَ كَمْ  
 لَبِثْتَ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالَ بَلْ لَبِثْتَ مِائَةَ  
 عَامٍ فَانظُرْ إِلَى طَعَامِكَ وَ شَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ وَ انظُرْ  
 إِلَى حِمَارِكَ وَ لِنَجْعَلَكْ ءَايَةً لِلنَّاسِ وَ انظُرْ إِلَى  
 الْعِظَامِ كَيْفَ نُنشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا لَحْمًا فَلَمَّا  
 تَبَيَّنَ لَهُ قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٥٨﴾

آیات درس را با نشان دادن خط بخوانید.

### سوره ی حج، آیات ۷۵ تا ۷۸

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ  
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ  
خدا برای رساندن پیام خود، از میان فرشتگان و انسان‌ها، افرادی را انتخاب می‌کند.

۲- إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ  
البته خداوند (نسبت به انجام وظیفه‌ی آن‌ها) شنوا و بیناست.

۳- يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ  
خداوند آینده و گذشته‌ی آن‌ها را می‌داند

۴- وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ  
و بازگشت همه‌ی کارها به سوی خداست.

۵- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا  
ای کسانی که ایمان آورده‌اید

۶- اِرْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ

رکوع و سجده کنید و پروردگارتان را عبادت کنید

۷- وَافْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

و کارهای نیک انجام دهید تا رستگار شوید.

۸- وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ

و آن طور که شایسته‌ی خداست در راه او تلاش کنید.

۹- هُوَ اجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ

او شما را برای بهترین دین انتخاب کرده و در این دین سختی و رنجی برای شما قرار نداده است

۱۰- مِلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ

اسلام همان دین پدرتان ابراهیم است.

۱۱- هُوَ سَمَّاكُمُ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلُ وَفِي هَذَا

او شما را از قبل و نیز اکنون، مسلمان نامیده است،

۱۲- لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ

تا پیامبر اکرم، الگو و سرمشق شما باشد

۱۳- وَ تَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ

و شما هم الگو و سرمشق مردم باشید.

۱۴- فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ

پس نماز به پا دارید

۱۵- وَءَاتُوا الزَّكَاةَ

و زکات بپردازید

۱۶- وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ

و به خدا توسل جوید

۱۷- هُوَ مَوْلَاكُمْ

که او سرپرست شماست

۱۸- فَنِعْمَ الْمَوْلَىٰ وَ نِعْمَ النَّصِيرُ

چه سرپرست خوب و چه یاور شایسته‌ای

اکنون آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه نوار بخوانید.



### جلسه‌ی دوم

**تمرین اول -** آیات درس را از نواری گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه آن بخوانید.

**تمرین دوم -** این ترکیب‌های قرآنی را که دارای «ن» کوچک هستند، با توجه به مثال بخوانید.

نوحِ الْمُرْسَلِينَ ← نوحِ الْمُرْسَلِينَ

۱- يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ

۲- خَيْرٌ اِهْبَطُوا

۳- جَمِيعَانَ الَّذِي

**تمرین سوم -** معنای عبارات قرآنی را کامل کنید.

۱- وَاللَّهُ مَوْلَاكُمْ

..... شماست. 

۲- إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ

..... به ..... است. 

۳- وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

..... به آنچه انجام می‌دهید، ..... است. 



## وَاقِمِ الصَّلَاةَ لِدِكْرِي

نماز بخوان تا به یاد من باشی!

سوره ی طه آیه ی ۱۴



درباره ی تصویر بالا با دوستانتان مشورت کنید و نظرتان را برای هم کلاسی هایتان بیان

نمایید.



## انس با قرآن در خانه

### جلسه‌ی سوم

**تمرین اول -** آیات درس را همراه با ترجمه‌ی آن بخوانید. سعی کنید با صدای بلند شبیه نوار قرائت کنید.

**تمرین دوم -** این عبارات قرآنی را بخوانید و اتصالات را با فلش مشخص کنید.

مانند: **كِرْمَادٍ اِشْتَدَّتْ**

۱- **جَزَاءِ الْحُسْنَىٰ**

۲- **بِزِينَةِ الْكَوَاكِبِ**

۳- **خَيْرِ اَطْمَآنٍ**

۴- **فِتْنَةً اِنْقَلَبَ**

۵- **شَيْئَانِ اتَّخَذَهَا**

**تمرین سوم -** آیه‌ی ۵ سوره‌ی قَصَص را بخوانید و اتصالات را با فلش مشخص کنید.

و نُرِيدُ اَنْ نَّمُنَّ عَلٰى الَّذِيْنَ اسْتَضْعَفُوْا فِى الْاَرْضِ

و نَجْعَلُهُمْ اٰمَةً و نَجْعَلُهُمُ الْوَارِثِيْنَ

**تمرین چهارم -** آیات ۷۳ تا آخر سوره‌ی حج را از صفحه‌ی بعد بخوانید؛ سعی کنید

شبیه نوار قرائت کنید.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَاستَمِعُوا لَهُ ۚ إِنَّ الَّذِينَ  
تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ  
وَإِنْ يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ  
الطَّالِبِ وَالْمَطْلُوبِ ﴿٧٣﴾ مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ ۗ إِنَّ  
اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٧٤﴾ اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ  
رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ ۚ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٧٥﴾ يَعْلَمُ  
مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۗ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٧٦﴾  
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَاعْبُدُوا  
رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٧٧﴾ وَجَاهِدُوا  
فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ ۗ هُوَ اجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ  
مِنْ حَرَجٍ ۗ مِلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ ۗ هُوَ سَمَّاكُمُ الْمُسْلِمِينَ  
مِنْ قَبْلُ وَفِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا  
شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ ۚ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَءَاتُوا الزَّكَاةَ  
وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ فَنِعْمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ النَّصِيرُ ﴿٧٨﴾



## جلسه‌ی اول

آیات درس را با نشان دادن خط بخوانید.

### سوره‌ی أنعام، آیات ۹۵ تا ۹۸

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ  
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- إِنَّ اللَّهَ فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوَى  
خدا دانه و هسته‌ی گیاهان را می‌شکافد (تا جوانه بزنند و رشد کنند).

۲- يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ  
او مرده را زنده می‌کند

۳- وَ مُخْرِجُ الْمَيِّتِ مِنَ الْحَيِّ  
و زنده را (در موقع خودش) می‌میراند.

۴- ذَلِكُمْ اللَّهُ فَانِّي تُؤَفِّكُونَ  
خداست که چنین قدرتی دارد، پس چرا به خدایان دروغین روی می‌آورید؟

۵- فَالِقُ الْإِصْبَاحِ  
خدایی که با نور صبح، تاریکی را می‌شکافد،

۶- وَ جَعَلَ اللَّيْلَ سَكَنًا  
و شب را برای آرامش و استراحت گذاشته است،

۷- وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ حُسْبَانًا

و خورشید و ماه را وسیله‌ای برای شمارش شب و روز قرار داده است.

۸- ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ

این نظم دقیق، نقشه و برنامه‌ی خدای عزیز و داناست.

۹- وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ النُّجُومَ

او همان کسی است که ستارگان را برای شما در آسمان قرار داده است،

۱۰- لِيَهْتَدُوا بِهَا فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ

تا در تاریکی‌های خشکی و دریا، راه را به کمک آن‌ها پیدا کنید.

۱۱- قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ

ما نشانه‌های خود را برای اهل دانش بیان می‌کنیم.

۱۲- وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ

او خدایی است که همه‌ی شما را از نسل یک انسان پدید آورد.

۱۳- فَمُسْتَقَرًّا وَمُسْتَوْدَعًا

سپس در مکان‌های امنی (مانند شکم مادر) قرار داد.

۱۴- قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ

ما نشانه‌های خود را به روشنی برای اشخاص فهمیده بیان می‌کنیم.

اکنون آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه نوار بخوانید.



## جلسه‌ی دوم

**تمرین اول -** آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه آن بخوانید.

**تمرین دوم -** معنای صحیح کلمات قرآنی را مشخص کنید.

- |                                  |                                   |             |
|----------------------------------|-----------------------------------|-------------|
| <input type="checkbox"/> مرده    | <input type="checkbox"/> زنده     | ۱- حَیّ :   |
| <input type="checkbox"/> مرده    | <input type="checkbox"/> زنده     | ۲- مَیّت :  |
| <input type="checkbox"/> توانا   | <input type="checkbox"/> دانا     | ۳- عَلیم :  |
| <input type="checkbox"/> ستارگان | <input type="checkbox"/> آسمان‌ها | ۴- نُجُوم : |
| <input type="checkbox"/> دریا    | <input type="checkbox"/> خشکی     | ۵- بَرّ :   |
| <input type="checkbox"/> دریا    | <input type="checkbox"/> خشکی     | ۶- بَحْر :  |

**تمرین سوم -** معنای عبارات قرآنی را کامل کنید.

۱- یَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ

خدا می‌داند آنچه در ..... و ..... است.

۲- وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ

..... به آنچه انجام می‌دهید ..... است.

۳- وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِی

..... و ..... و ..... همه به فرمان او هستند.

۴- وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ النُّجُومَ

..... و ..... کسی است که قرار داد برای شما ..... را.

۵- لِيَتَّهَدُوا بِهَا فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ

تا به وسیله‌ی آن‌ها در ..... و ..... راه را پیدا کنید.





### جلسه‌ی سوم

از نمازخانه یا دفتر مدرسه، به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید. با راهنمایی آموزگار، یک صفحه از آن را به طور تصادفی انتخاب کنید. پس از تمرین گروهی، چند نفر آیات را بخوانند.





### جلسه‌ی چهارم

**تمرین اول -** آیات درس را همراه با ترجمه‌ی آن بخوانید. سعی کنید با صدای بلند شبیه نوار قرائت کنید.

**تمرین دوم -** این حروف مقطعه را همان‌طور که می‌خوانید، بنویسید.

۱- الر : ..... ، ..... ، .....

۲- عسق : ..... ، ..... ، .....

۳- المص : ..... ، ..... ، .....

**تمرین سوم -** آیات ۹۵ تا ۱۰۱ سوره‌ی آنعام را از روی صفحه‌ی بعد بخوانید؛ سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

﴿۱۵﴾ إِنَّ اللَّهَ فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوَىٰ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ  
 الْمَيِّتِ مِنَ الْحَيِّ ذَٰلِكُمْ اللَّهُ فَإِنِّي تُؤْفَكُونَ ﴿۱۵﴾ فَالِقُ الْإِصْبَاحِ  
 وَجَعَلَ اللَّيْلَ سَكَنًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ حُسْبَانًا ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ  
 الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿۱۶﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ النُّجُومَ لِتَهْتَدُوا  
 بِهَا فِي ظُلُمَاتِ اللَّيْلِ وَالْبَحْرِ قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ  
 ﴿۱۷﴾ وَهُوَ الَّذِي أَنشَأَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ وَمُسْتَوْدَعٌ  
 قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ ﴿۱۸﴾ وَهُوَ الَّذِي أَنزَلَ  
 مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ نَبَاتَ كُلِّ شَيْءٍ فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ  
 خَضِرًا مُخْرِجًا مِنْهُ حَبًّا مُتَرَاكِبًا وَمِنَ النَّخْلِ مِنَ طَلْعِهَا  
 قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ وَجَنَّاتٍ مِنْ أَعْنَابٍ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا  
 وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ انظُرُوا إِلَى ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَيَنْعِهِ إِنَّ فِي ذَٰلِكُمْ  
 لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿۱۹﴾ وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ الْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ  
 وَخَرَقُوا لَهُ بَنِينَ وَبَنَاتٍ بِغَيْرِ عِلْمٍ سُبْحٰنَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا  
 يُصِفُونَ ﴿۲۰﴾ بَدِيعُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ أَنَّىٰ يَكُونُ لَهُ وَلَدٌ  
 وَلَمْ تَكُن لَّهُ صَاحِبَةٌ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿۲۱﴾

# درس ۱۰

## جلسه‌ی اول

آیات درس را با نشان دادن خط بخوانید.

### سوره‌ی أنعام ، آیات ۱۶۰ تا ۱۶۵

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ  
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا  
هر کس کار خوبی انجام دهد، ده برابر آن پاداش دارد؛

۲- وَ مَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَىٰ إِلَّا مِثْلَهَا  
و هر کس کار بدی انجام دهد، فقط به همان اندازه مجازات می‌شود؛

۳- وَ هُمْ لَا يُظْلَمُونَ  
و (در پیشگاه الهی) به هیچ کس ظلم نمی‌شود.

۴- قُلْ إِنِّي هَدَانِي رَبِّي إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ  
بگو: پروردگارم مرا به راه راست هدایت کرده است؛

۵- دِينًا قِيمًا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا  
به دینی استوار که همان دین حضرت ابراهیم یکتاپرست می‌باشد؛

۶- وَ مَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ  
و او از مشرکان نبود.



۷- قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي  
بگو: به راستی که نماز و عبادت‌هایم و زندگی و مرگم

۸- لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

در راه خداست که پروردگار جهانیان است.

۹- لَا شَرِيكَ لَهُ

او هیچ شریک و همتایی ندارد،

۱۰- وَبِذَلِكَ أَمَرْتُ

و من وظیفه دارم که بکتا پرست باشم،

۱۱- وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ

و من اولین کسی هستم که مطیع و تسلیم دستور خدا هستم.

۱۲- قُلْ أَغْيَرَ اللَّهُ أَبْغَى رَبًّا

بگو: آیا غیر از خدا پروردگار دیگری انتخاب کنم؟

۱۳- وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ

در حالی که او پروردگار همه چیز است،

۱۴- وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ إِلَّا عَلَيْهَا

و هر کس کاری کند نتیجه‌اش به خودش برمی‌گردد،

۱۵- وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى

و هیچ‌کس گناه شخص دیگری را به دوش نمی‌کشد.

۱۶- ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ

آن‌گاه پس از مرگ، همه به نزد خدا برمی‌گردید،

۱۷- فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ

آن‌گاه خدا شما را درباره‌ی مسائلی که با هم اختلاف داشتید، آگاه می‌کند.

۱۸- وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ خَلَائِفَ الْأَرْضِ

و خداست که شما را در زمین جانشین گذشتگان قرار داد.

۱۹- وَ رَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ

و به بعضی از شما امتیازاتی بیش‌تر از بقیه داد،

۲۰- لِيَبْلُوَكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ

تا شما را امتحان کند که از نعمت‌هایش چگونه استفاده می‌کنید.

۲۱- إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ الْعِقَابِ

پروردگارت مجازات (گناه‌کاران) را سریع می‌دهد،

۲۲- وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ

و او آمرزنده و مهربان است.

اکنون آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه نوار بخوانید.



## جلسه‌ی دوم

**تمرین اول -** آیات درس را از نواری گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه آن بخوانید.  
**تمرین دوم -** معنای صحیح کلمات قرآنی را مشخص کنید.

- |                                      |                                      |                |
|--------------------------------------|--------------------------------------|----------------|
| <input type="checkbox"/> کار بد      | <input type="checkbox"/> کار خوب     | ۱- حَسَنَةٌ :  |
| <input type="checkbox"/> کار بد      | <input type="checkbox"/> کار خوب     | ۲- سَيِّئَةٌ : |
| <input type="checkbox"/> پروردگار تو | <input type="checkbox"/> پروردگار من | ۳- رَبِّي :    |
| <input type="checkbox"/> پروردگار تو | <input type="checkbox"/> پروردگار من | ۴- رَبِّيكَ :  |
| <input type="checkbox"/> آمرزنده     | <input type="checkbox"/> مهربان      | ۵- غَفُورٌ :   |
| <input type="checkbox"/> آمرزنده     | <input type="checkbox"/> مهربان      | ۶- رَحِيمٌ :   |

**تمرین سوم -** معنای عبارت‌های قرآنی را کامل کنید.

۱- إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ

به سوی ..... .

۲- إِنَّ رَبِّي غَفُورٌ رَحِيمٌ

قطعاً ..... است.

۳- إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبَنَّ السَّيِّئَاتِ

قطعاً ..... از بین می‌برد ..... را.

۴- رَبُّنَا رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

پروردگار ما، ..... و ..... است.

۵- إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ

قطعاً خدا ..... و ..... شماست پس او را عبادت کنید این ..... است.



## إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ

خداوند به رعایت عدالت و نیکی به دیگران دستور می دهد.

سوره ی نحل آیه ی ۹۰

عَدْلٌ : ..... إِحْسَانٌ : .....

درباره ی تصویر با دوستانتان مشورت کنید و نظرتان را برای سایر هم کلاسی هایتان

بیان نمایید.





### جلسه‌ی سوم

**تمرین اول -** آیات درس را همراه با ترجمه‌ی آن بخوانید، سعی کنید با صدای بلند شبیه نوار قرائت کنید.

**تمرین دوم -** این آیه‌ی شریفه را بخوانید و اتصالات را با فلش مشخص کنید.

لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ  
وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ

**تمرین سوم -** این آیه‌ی شریفه را بخوانید و حروف ناخوانا را مشخص کنید.

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا  
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ  
سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا

**تمرین چهارم -** آیات ۱۵۸ تا ۱۶۵ سوره‌ی انعام را از روی صفحه‌ی بعد بخوانید؛ سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ رَبُّكَ أَوْ يَأْتِيَ  
 بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا  
 لَمْ تَكُنْ ءَامَنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيْمَانِهَا خَيْرًا ۗ قُلِ انظُرُوا  
 أَنَا مُنْتَظِرُونَ ﴿٥٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيْعًا لَسْتَ  
 مِنْهُمْ فِي شَيْءٍ ۗ إِنَّمَا أَمْرُهُمْ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ  
 ﴿٥٩﴾ مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ  
 فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦٠﴾ قُلِ إِنِّي هَدَانِي رَبِّي  
 إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ دِينًا قِيَمًا مِثْلَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ  
 الْمُشْرِكِينَ ﴿٦١﴾ قُلِ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ  
 رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٢﴾ لَا شَرِيكَ لَهُ ۗ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ  
 ﴿٦٣﴾ قُلِ أَغَيْرَ اللَّهِ أَبْغَى رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ  
 نَفْسٍ إِلَّا عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۗ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ  
 فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٦٤﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ  
 خَلَائِفَ الْأَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيَبْلُوكُمْ  
 فِي مَا آتَاكُمْ ۗ إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٦٥﴾

آیات درس را با نشان دادن خط بخوانید.

### سوره‌ی شعراء ، آیات ۵۲ تا ۶۸

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- وَ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي  
ما به موسی وحی کردیم : با بندگان من (بنی اسرائیل) شبانه از مصر خارج شوید،

۲- إِنَّكُمْ مُتَّبَعُونَ  
زیرا فرعونیان شما را تعقیب خواهند کرد.

۳- فَأَرْسَلْ فِرْعَوْنَ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ  
فرعون مأمورانی برای جمع‌آوری سپاه به شهرها فرستاد.

۴- إِنَّ هَؤُلَاءِ لَشَرِّ ذِمَّةٍ قَلِيلُونَ  
و گفت : بنی اسرائیل گروهی اندک و ناتوان هستند،

۵- وَإِنَّهُمْ لَنَا لَغَائِظُونَ  
ولی همین‌ها ما را عصبانی کرده‌اند،

۶- وَإِنَّا لَجَمِيعٌ حَازِرُونَ  
و ما همه آماده‌ی سرکوب آن‌ها هستیم.

۷- فَأَخْرَجْنَاهُمْ مِنْ جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ

(خدا می فرماید: ) ما فرعونیان را از باغ ها و چشمه ها بیرون راندیم،

۸- وَ كُنُوزٍ وَ مَقَامٍ كَرِيمٍ

و (آن ها را) از میان ثروت ها و کاخ هایشان بیرون راندیم،

۹- كَذَلِكَ وَ أَوْرَثْنَاهَا بَنِي إِسْرَائِيلَ

و همه ی این نعمت ها و ثروت ها را برای بنی اسرائیل بر جا گذاشتیم.

۱۰- فَاتَّبَعُوهُمْ مُشْرِقِينَ

فرعونیان، بنی اسرائیل را بامداد تعقیب کردند.

۱۱- فَلَمَّا تَرَاءَا الْجَمْعَانِ

وقتی دو گروه یکدیگر را دیدند،

۱۲- قَالَ أَصْحَابُ مُوسَىٰ إِنَّا لَمُدْرِكُونَ

یاران حضرت موسی گفتند: بالآخره ما (در چنگال فرعونیان) گرفتار شدیم.

۱۳- قَالَ كَلَّا إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ

حضرت موسی گفت: هرگز این طور نیست؛ پروردگام یاور من است و به زودی راه

نجات را به من نشان خواهد داد.

۱۴- فَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْبَحْرَ

(خدا می فرماید: ) ما به موسی وحی کردیم که عصایت را به آب دریا بزن،



۱۵- فَاَنْفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ الْعَظِيمِ

آن گاه دریا شکاف برداشت و دو قسمت شد که هر قسمت آن مانند کوه بزرگی بود.

۱۶- وَ اَزَلَفْنَا ثَمَّ الْاٰخِرِيْنَ

(بعد از عبور بنی اسرائیل از شکاف دریا) فرعونیان را به دنبال آن ها به دریا آوردیم.

۱۷- وَ اَنْجَيْنَا مُوسٰى وَ مَنْ مَعَهٗ وَ اَجْمَعِيْنَ

موسی و همه ی همراهانش را نجات دادیم.

۱۸- ثُمَّ اَعْرَفْنَا الْاٰخِرِيْنَ

سپس (دریا را به حالت اول برگرداندیم و) فرعونیان را غرق کردیم.

۱۹- اِنَّ فِىْ ذٰلِكَ لَآيَةً

در این ماجرا، دلیل روشنی برای ایمان به خدا وجود دارد؛

۲۰- وَ مَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِيْنَ

ولی بیش تر مردم ایمان نمی آوردند (زیرا به دنبال حق نبودند).

۲۱- وَاِنَّ رَبَّكَ لَهٗوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ

و البته پروردگارت عزیز و مهربان است.

اکنون آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه نوار بخوانید.

## عاقبت فرعون و فرعونیان

لشکریان از همه طرف فرعون را احاطه کرده و منتظر فرمانش هستند. پیک از راه می‌رسد: «موسی و بنی اسرائیل از آب گذشتند!»  
هامان وزیر فرعون، با عصبانیت می‌پرسد: چگونه؟ مگر از دریای خروشان هم می‌شود گذشت؟!

پیک پاسخ می‌دهد: من در میان آنان بودم. قوم بنی اسرائیل کاملاً خود را در محاصره و گرفتار می‌دیدند و می‌پنداشتند دیگر راهی برای گریز ندارند. اما موسی بر بلندی ساحل ایستاد، دست‌هایش را بالا برد، چیزی گفت و بعد با عصایش به آب زد. آب شکافته شد و در دو طرف، آرام ایستاد. هنوز هم چنان است، راهی خشک در میان کوه‌هایی برافراشته از آب. آنان گذشتند و رفتند. به نظر کار عصای موسی بود!

فرعون فریاد می‌زند: چرا ایستاده‌اید؟! باید تعقیبشان کنیم.  
هامان می‌گوید: آبی که برای موسی رام شده است، بی‌شک از فرمان فرعون سرپیچی نخواهد کرد! همگان قدر و منزلت خداوندگار ما را می‌شناسند، حتی آب دریا!

فرعون فرمان حمله می‌دهد و حرکت می‌کند. سپاهیان بی‌شمار، به مسیر خشکی که در میان دریا به وجود آمده است، وارد می‌شوند. در آن سو، آخرین نفرات بنی اسرائیل از ساحل می‌گذرند. فرعون و سپاهش به تاخت در پی بنی اسرائیل می‌روند. بستر دریا از لشکریان انبوه فرعون پوشیده شده است. ناگاه صدای غرش آب، دل سربازان مسلح و زره‌پوش را می‌لرزاند. صدای مهیب فروریختن کوهی از آب، آرایش فرعونیان را برهم می‌زند. موجی بلند و سهمگین چنان که کوهی



فرو ریخته باشد بر سپاه فرعون فرود می‌آید. ترس و وحشت سراسر وجود فرعون را فرا می‌گیرد و تا می‌خواهد به خود بیاید درون امواج متلاطم آب، غوطه‌ور می‌شود. با خود می‌اندیشد: «گویی خدای موسی حق است! باید به او ایمان بیاورم!» برای یک لحظه آن همه رنج و سختی که به قوم بنی اسرائیل تحمیل شده بود از خاطرش می‌گذرد. با خود می‌گوید: چرا با آن همه معجزات آشکار موسی، به خدای یگانه ایمان نیاوردم. موجی از پس موجی دیگر بر سرش فرود می‌آید. استخوان‌هایش می‌شکند، دیگر نمی‌تواند نفس بکشد. ندایی می‌شنود که می‌گوید: تو تاکنون نخواستی که ایمان بیاوری و خود را اصلاح کنی، الان دیگر دیر شده است. امروز مرگت فرا رسیده است، ولی بدنت را برای عبرت آیندگان باقی می‌گذارم! فرعون درحالی که چشم بر زندگی پر از غرور خود می‌بندد، وزیر خود هامان را می‌بیند که دیگر فرصتی برای چاپلوسی و تحریک او علیه موسی ندارد! می‌اندیشد: «چه بیهوده! چه بدفرجام! اگر بر بنی اسرائیل سخت نمی‌گرفتیم، حالا اسیر فرمان خدای موسی نمی‌شدیم!» روز دیگر بدن بی‌جان فرعون بر ساحل دریا افتاده بود و بنی اسرائیل شگفت‌زده از مرگ فرعون، برای موسی که به عصای خود تکیه کرده است و به افق دوردست می‌نگرد خبر نابودی فرعون و فرعونیان را می‌آورند.





### جلسه‌ی دوم

**تمرین اول -** آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه آن بخوانید.

**تمرین دوم -** با استفاده از ترجمه‌ی آیات درس، کلمات را معنا کنید.

۱- عِبَادِي : .....  
۲- جَمِيع : .....

۳- عَظِيم : .....  
۴- عَصَاكَ : .....

۵- مَدَائِن : جمع مدینه، .....  
۶- أَكْثَر : .....

**تمرین سوم -** ترکیب‌های قرآنی را با استفاده از ترجمه‌ی آیات درس معنا کنید.

۱- أَجْرٌ عَظِيمٌ : .....  
۲- يَوْمٍ عَظِيمٍ : .....

۳- أَكْثَرَ النَّاسِ : .....  
۴- أَهْلُ الْمَدِينَةِ : .....

**تمرین چهارم -** معنای عبارات قرآنی را کامل کنید.

۱- وَاللَّهُ رَئُوفٌ بِالْعِبَادِ

..... دلسوز به ..... است.

۲- إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ

..... در نزدش ..... است.

۳- إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ

..... بسیار نعمت می‌دهد به .....

۴- وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ

..... شکر نمی‌کنند.



## فَاتَّقُوا اللَّهَ وَاصْلِحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ

همیشه خدا را در نظر داشته باشید و بین یکدیگر صلح و آشتی برقرار کنید.

سوره انفال آیه ۱



درباره‌ی تصویر با دوستانتان مشورت کنید و نظرتان را برای هم کلاسی هایتان بیان

نمایید.

## خواندن از روی قرآن



### جلسه‌ی سوم

از نمازخانه یا دفتر مدرسه، به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید و مانند درس‌های قبل یک صفحه از آن را بخوانید.







### جلسه‌ی چهارم

**تمرین اول -** آیات درس را همراه با ترجمه‌ی آن بخوانید. سعی کنید با صدای بلند شبیه نوار قرائت کنید.

**تمرین دوم -** این عبارت قرآنی را بخوانید و اتصالات را با فلش مشخص کنید.

۱- فَأَلْقَى السَّحْرَةَ سَاجِدِينَ

۲- قَالُوا ءَامَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ

۳- رَبِّ مُوسَىٰ وَ هَارُونَ

۴- قَالَ ءَامَنَّا لَهُ، قَبْلَ أَنْ ءَاذَنَ لَكُمْ

۵- إِنَّهُ، لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَسَوْفَ تَعْلَمُونَ

**تمرین سوم -** آیات ۴۰ تا ۸۳ سوره‌ی شعراء را از روی دو صفحه‌ی بعد بخوانید؛ سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ السَّحَرَةَ إِنْ كَانُوا هُمْ الْغَالِبِينَ ﴿٤٠﴾ فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ  
قَالُوا لِفِرْعَوْنَ أَشْنٌ لَنَا لَآجِرًا إِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ ﴿٤١﴾ قَالَ نَعَمْ  
وَإِنَّكُمْ إِذَا لِمَنِ الْمُقَرَّرِينَ ﴿٤٢﴾ قَالَ لَهُمْ مُوسَى الْقُوا مَا أَنْتُمْ مُلْقُونَ  
﴿٤٣﴾ فَالْقُوا حِبَالَهُمْ وَعِصِيَّهُمْ وَقَالُوا بِعِزَّةِ فِرْعَوْنَ إِنَّا لَنَحْنُ  
الْغَالِبُونَ ﴿٤٤﴾ فَالْقَى مُوسَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ  
﴿٤٥﴾ فَالْقَى السَّحَرَةُ سَجِدِينَ ﴿٤٦﴾ قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٧﴾  
رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ ﴿٤٨﴾ قَالَ آمَنْتُمْ لَهُ وَقَبْلَ أَنْ أأْذِنَ لَكُمْ إِنَّهُ  
لَكَبِيرُكُمْ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَسَوْفَ تَعْمُونَ لَأَقْطَعَنَّ أَيْدِيَكُمْ  
وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلَافٍ وَلَأُصَلِّبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٩﴾ قَالُوا لَاضْمِرُ إِنَّا  
إِلَى رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّا نَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطَايَنَا أَنْ كُنَّا  
أَوَّلَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥١﴾ ﴿٥٢﴾ وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي إِنَّكُمْ  
مُتَّبَعُونَ ﴿٥٣﴾ فَارْسَلْنَا فِرْعَوْنَ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ﴿٥٤﴾ إِنَّ هَؤُلَاءِ  
لَشِرْذِمَةٌ قَلِيلُونَ ﴿٥٥﴾ وَإِنَّهُمْ لَنَا لَغَائِظُونَ ﴿٥٥﴾ وَإِنَّا لَجَمِيعٌ حَادِرُونَ  
﴿٥٦﴾ فَأَخْرَجْنَاهُمْ مِنْ جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٥٧﴾ وَكُنُوزٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٥٨﴾  
كَذَلِكَ وَأَوْرَثْنَاهَا بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿٥٩﴾ فَاتَّبَعُوهُمْ مُشْرِقِينَ ﴿٦٠﴾

فَلَمَّا تَرَأَ الْجَمْعَانَ قَالِ اصْحَابُ مُوسَىٰ اِنَّا لَمُدْرِكُونَ ﴿٦١﴾ قَالِ  
كَلَّا اِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِي ﴿٦٢﴾ فَاَوْحَيْنَا اِلَىٰ مُوسَىٰ اَنْ اَضْرِبِ  
بِعَصَاكَ الْبَحْرَ فَاَنْفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ الْعَظِيمِ ﴿٦٣﴾  
وَاَرْزَلْنَا ثَمَّ الْاٰخِرِيْنَ ﴿٦٤﴾ وَاَنْجَيْنَا مُوسَىٰ وَمَنْ مَعَهُ وَاَجْمَعِيْنَ ﴿٦٥﴾  
ثُمَّ اَغْرَقْنَا الْاٰخِرِيْنَ ﴿٦٦﴾ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ  
مُؤْمِنِيْنَ ﴿٦٧﴾ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهٗوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ﴿٦٨﴾ وَاْتَلْ عَلَيْهِمْ  
نَبَاَ اِبْرٰهِيْمَ ﴿٦٩﴾ اِذْ قَالَ لِاٰبِيْهِ وَقَوْمِهٖ مَا تَعْبُدُوْنَ ﴿٧٠﴾ قَالُوْا  
نَعْبُدُ اَصْنَامًا فَنَنْظِلُّ لَهَا عَلٰكِفِيْنَ ﴿٧١﴾ قَالَ هَلْ يَسْمَعُوْنَكُمْ اِذْ  
تَدْعُوْنَ ﴿٧٢﴾ اَوْ يَنْفَعُوْنَكُمْ اَوْ يَضُرُّوْنَ ﴿٧٣﴾ قَالُوْا بَلْ وَجَدْنَا  
ءَاۡبَاءَنَا كَذٰلِكَ يَفْعَلُوْنَ ﴿٧٤﴾ قَالَ اَفَرءَيْتُمْ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُوْنَ ﴿٧٥﴾  
اَنْتُمْ وَاٰبَاؤُكُمْ الْاِقْدَمُوْنَ ﴿٧٦﴾ فَاْتَتْهُمْ عَدُوْلَى الْاَرَبِ الْعَلَمِيْنَ  
﴿٧٧﴾ الَّذِي خَلَقْنِيْ فَهٗوَ يَهْدِيْ ﴿٧٨﴾ وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِيْ وَيَسْقِيْ  
﴿٧٩﴾ وَاِذَا مَرِضْتُ فَهٗوَ يَشْفِيْ ﴿٨٠﴾ وَالَّذِي يُمِيْتُنِيْ ثُمَّ  
يُحْيِيْنِيْ ﴿٨١﴾ وَالَّذِي اَطْمَعُ اَنْ يَغْفِرَ لِيْ خَطِيْئَتِيْ يَوْمَ الدِّيْنِ  
﴿٨٢﴾ رَبِّ هَبْ لِيْ حُكْمًا وَّالْحَقْنِيْ بِالصَّٰلِحِيْنَ ﴿٨٣﴾

## جلسه‌ی اول

آیات درس را با نشان دادن خط بخوانید.

### سوره‌ی آل عمران ، آیات ۱۳۳ تا ۱۳۹

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- وَ سَارِعُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ

بشتابید برای رسیدن به آمرزش پروردگارتان

۲- وَ جَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ

و رسیدن به بهشتی که وسعت آن به بزرگی آسمان‌ها و زمین است،

۳- أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ

و برای انسان‌های با تقوا آماده شده است.

۴- الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ

آن کسانی که هم در حال ثروت و هم در حال فقر، از مال خود به نیازمندان می‌بخشند،

۵- وَ الْكَاطِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ

و در هنگام عصبانیت، خشم خود را فرو می‌برند، و از اشتباه مردم می‌گذرند.

۶- وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

و خدا نیکوکاران را دوست دارد.

۷- وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً

انسان‌های با تقوا کسانی هستند که اگر کار بدی انجام دهند،

۸- أَوْ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ

یا (با انجام گناه) به خودشان ستم کنند،

۹- ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ

خدا را به یاد می‌آورند و از او می‌خواهند که گناهانشان را ببخشد.

۱۰- وَمَنْ يَغْفِرِ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ

و چه کسی غیر از خدا، گناهان را می‌آمرزد؟

۱۱- وَلَمْ يُصِرُّوا عَلَىٰ مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ

و انسان‌های با تقوا وقتی از زشتی کاری آگاه باشند، برای انجام آن اصرار نمی‌کنند.

۱۲- أُولَٰئِكَ جَزَاءُ وَهُمْ مَغْفِرَةٌ مِّن رَّبِّهِمْ

پاداش آن‌ها آمرزش از سوی پروردگارشان است،

۱۳- وَجَنَّاتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا

و بهشت‌هایی که از میان آن‌ها، رودها روان است و در آن جاودان هستند.

۱۴- وَ نِعَمَ أَجْرِ الْعَامِلِينَ

آری، پاداش کسانی که به دستور خدا عمل می کنند، بسیار نیکوست.

۱۵- قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ سُنَنٌ

پیش از شما اقوام دیگری با راه و روش های گوناگون بوده اند و از بین رفته اند؛

۱۶- فَسَيُرَوْنَ فِي الْأَرْضِ

پس در زمین بگردید (و در آثار و سرگذشت آنها دقت کنید)،

۱۷- فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْذِبِينَ

تا ببینید کسانی که سخن پیامبران را قبول نکرده اند، چه عاقبت بدی داشته اند.

۱۸- هَذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ

این آیات، پیام روشنی برای مردم

۱۹- وَ هُدًى وَ مَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ

و هدایت و پندی برای انسان های با تقواست.

۲۰- وَ لَا تَهْنُوا وَ لَا تَحْزَنُوا

از تلاش و کوشش در راه خدا خسته و سست نشوید و غمگین و ناامید نگردید.

۲۱- وَ أَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

زیرا اگر شما انسان های با ایمان و خوبی باشید، از دیگران برتر هستید.

اکنون آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه نوار بخوانید.



جلسه‌ی دوم

**تمرین اول -** آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه آن بخوانید.

**تمرین دوم -** با توجه به ترجمه‌ی آیات درس معنای صحیح را مشخص کنید.

- |                                  |                                      |                 |
|----------------------------------|--------------------------------------|-----------------|
| <input type="checkbox"/> هدایت   | <input type="checkbox"/> پند و نصیحت | ۱- مَوْعِظَةٌ : |
| <input type="checkbox"/> بهشتیان | <input type="checkbox"/> جاودان      | ۲- خَالِدِينَ : |
| <input type="checkbox"/> بهشت‌ها | <input type="checkbox"/> بهشت        | ۳- جَنَّاتٍ :   |
| <input type="checkbox"/> دریاها  | <input type="checkbox"/> جویبارها    | ۴- أَنْهَارٍ :  |
| <input type="checkbox"/> آفریده  | <input type="checkbox"/> مردم        | ۵- نَاسٍ :      |

**تمرین سوم -** معنای عبارات قرآنی را کامل کنید.

۱- قَدْ جَاءَ تَكُم مَوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ

البته برای شما آمد ..... از سوی ..... تان.

۲- يَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَارًا

قرار دهد برای شما ..... را.

۳- جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ

..... که روان است از میان آن‌ها .....

۴- سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ

..... بهشت گوارایتان باد پس داخل شوید در آن .....

۵- هَذَا بَيَانٌ لِّلنَّاسِ

این آیات، پیام روشن برای .....

۶- وَ هُدًى وَ مَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ

و ..... و ..... برای افراد ..... است.



## وَالْكَاطِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ

افراد با تقوا، خشم خود را فرو می‌برند و از اشتباه مردم می‌گذرند.

سوره‌ی آل عمران آیه‌ی ۱۳۴

شخصی از اهل شام به مدینه آمده بود. روزی مردی توجه او را به خود جلب کرد؛ پرسید این مرد کیست؟

گفتند: او «حسین بن علی بن ابی طالب» است.

آن مرد که در شهر خود تحت تأثیر تبلیغات سوء نسبت به حضرت علی علیه السلام و خاندانش بود، فرصت را غنیمت شمرد و هرچه می‌توانست ناسزا نثار حضرت امام حسین علیه السلام کرد. حضرت امام حسین علیه السلام بدون آن که اظهار ناراحتی کنند، پس از لحظاتی سکوت و آرامش با مهربانی به او فرمودند: تو در شهر ما غریبی، اگر نیازی داری می‌توانم به تو کمک کنم و در خانه‌ام پذیرای تو باشم.

آن مرد که هرگز گمان نمی‌کرد با چنین انسان بزرگواری و باگذشتی روبه‌رو شود، یک‌باره به خود آمد و گفت: ای کاش زمین شکافته می‌شد و مرا در خود فرو می‌برد تا از روی نادانی چنین رفتار ناپسندی از من سر نمی‌زد. آن‌گاه پس از لحظاتی سکوت و شرمندگی چنین ادامه داد: تا امروز در همه‌ی روی زمین کسی را هم چون حسین و پدرش، دشمن تر نمی‌دانستم، ولی اینک در نزد من کسی از او و پدرش محبوب تر نیست!\*



آیا داستان یا خاطره‌ای از خودتان یا از دیگران درباره‌ی پرهیز از عصبانیت و بخشش

دیگران به یاد دارید؟ برای دوستانتان در کلاس تعریف کنید.

\* داستان راستان، جلد اول، نوشته‌ی متفکر شهید استاد مرتضی مطهری







### جلسه‌ی سوم

**تمرین اول -** آیات درس را همراه با ترجمه‌ی آن بخوانید. سعی کنید با صدای بلند شبیه نوار قرائت کنید.

**تمرین دوم -** این آیه را بخوانید، و حروف ناخوانای آن را مشخص کنید.

وَمَا أُبْرِي نَفْسِي

إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسَّوْءِ

إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي

**تمرین سوم -** این عبارات قرآنی را بخوانید، سپس اتصالات را با فلش مشخص کنید.

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ

وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ

وَيَعْلَمِ الصَّابِرِينَ

**تمرین چهارم -** آیات ۱۳۳ تا ۱۴۰ سوره‌ی آل عمران را از روی صفحه‌ی بعد بخوانید؛ سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

﴿۱۳۱﴾ وَ سَارِعُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَ جَنَّةٍ عَرْضُهَا  
 السَّمَاوَاتُ وَ الْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ ﴿۱۳۲﴾ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ  
 فِي السَّرَّاءِ وَ الضَّرَّاءِ وَ الْكَاطِمِينَ الْغَيْظَ وَ الْعَافِينَ عَنِ  
 النَّاسِ وَ اللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿۱۳۳﴾ وَ الَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا  
 فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا  
 لِذُنُوبِهِمْ وَ مَن يَغْفِرِ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ وَ لَم يُصِرُّوا عَلَىٰ  
 مَا فَعَلُوا وَ هُمْ يَعْلَمُونَ ﴿۱۳۴﴾ أُولَٰئِكَ جَزَاءُ هُم مَغْفِرَةٌ مِّن  
 رَبِّهِمْ وَ جَنَّتْ تَجْرَىٰ مِّن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا  
 وَ نِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ﴿۱۳۵﴾ قَدْ خَلَتْ مِّن قَبْلِكُمْ سُنَنٌ  
 فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْذِبِينَ  
 ﴿۱۳۶﴾ هَذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ وَ هُدًى وَ مَوْعِظَةٌ لِلْمُتَّقِينَ ﴿۱۳۷﴾  
 وَ لَا تَهِنُوا وَ لَا تَحْزَنُوا وَ أَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿۱۳۸﴾  
 إِنْ يَمَسُّكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِّثْلُهُ وَ تِلْكَ  
 الْآيَاتُ نُذَوِلُّهَا بَيْنَ النَّاسِ وَ لِيَعْلَمَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا  
 وَ يَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَاءَ وَ اللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿۱۳۹﴾

آیات درس را با نشان دادن خط بخوانید.

### سوره‌ی اسراء، آیات ۲۳ تا ۲۸

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- وَ قَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ

پروردگارت فرمان داده که غیر از او کس دیگری را نپرستید

۲- وَ بِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا

و به پدر و مادرتان نیکی کنید.

۳- إِمَّا يَبْلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا

اگر یکی از آن‌ها یا هر دو پیر شدند،

۴- فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أُفٍّ وَلَا تَنْهَرهُمَا

کوچک‌ترین سخنی که آن‌ها را رنجیده کند، نگو و به آن‌ها پرخاش نکن

۵- وَ قُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا

و با مهربانی و ادب با ایشان سخن بگو.

۶- وَ اخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ

و در برابر ایشان فروتن و مهربان باش،

۷- وَ قُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا

و بگو: پروردگارا! آن‌ها را مورد رحمت خود قرار ده، همان‌طور که مرا در کودکی

با مهربانی پرورش دادند.



۸- رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ  
پروردگارتان بهتر می‌داند که در دل‌های شما چه می‌گذرد؛

۹- إِنْ تَكُونُوا صَالِحِينَ  
اگر شما انسان‌های شایسته و درستکاری باشید

۱۰- فَإِنَّهُ كَانَ لِلأَّوَابِينَ غَفُورًا  
خدا کسانی را که به او پناه می‌برند و از فرمان او پیروی می‌کنند، می‌آمرزد.

۱۱- وَآتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ، وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ  
به خویشان رسیدگی کن و حق آن‌ها را بده، و به مستمندان و کسانی که در سفر، مال و توشه‌شان تمام شده و در راه مانده‌اند، کمک کن؛

۱۲- وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذِيرًا  
ولی زیاده‌روی و ولخرجی نکن.

۱۳- إِنَّ الْمُبَذِّرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ  
البته کسانی که اسراف و ولخرجی می‌کنند دوست شیاطین هستند.

۱۴- وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا  
و شیطان در برابر پروردگارش بسیار ناسپاس است.

۱۵- وَإِمَّا تَعْرِضْنَ عَنْهُمْ ابْتَغَاءَ رَحْمَةٍ مِنْ رَبِّكَ تَرْجُوها  
و اگر نمی‌توانی به نیازمندان کمک کنی ولی امیدواری که خدا مالی به تو ببخشد تا بتوانی به آن‌ها کمک کنی،

۱۶- فَقُلْ لَهُمْ قَوْلًا مَيِّسُورًا  
با مهربانی و با زبان خوش با آن‌ها سخن بگو.

اکنون آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه نوار بخوانید.



### جلسه‌ی دوم

**تمرین اول-** آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه آن بخوانید.

**تمرین دوم-** با توجه به ترجمه‌ی آیات درس معنای کلمات زیر را بنویسید.

۱- وَالِدَيْنِ : .....  
۲- إِحْسَانٍ : .....

۳- صَالِحِينَ : .....  
۴- مَسْكِينٍ : .....

۵- رَبِّ : .....  
۶- صَغِيرٍ : .....

**تمرین سوم-** معنای عبارات قرآنی زیر را کامل کنید.

۱- كُلُّ مِنَ الصَّالِحِينَ

همه‌ی آن‌ها از ..... هستند.

۲- وَ بَشَّرْنَاهُ بِإِسْحَاقَ نَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ

و او را بشارت دادیم به ....., پیامبری از .....

۳- سُبْحَانَ رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

پاک‌وبی‌عیب‌است ..... و .....

۴- إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ

قطعاً ..... دستور می‌دهد به ..... و .....



رَبِّ اَرْحَمُهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا

پروردگارا به پدر و مادرم لطف و مهربانی کن  
همان طور که آن‌ها مرا در کودکی پرورش دادند.

سوره‌ی اسراء آیه‌ی ۲۴

رَبِّ : .....  
صَغِير : کودک ، کوچک



درباره‌ی تصاویر بالا با دوستانتان مشورت کنید و نظراتان را برای هم کلاسی هایتان بیان نمایید.

## خواندن از روی قرآن



### جلسه‌ی سوم

از نمازخانه یا دفتر مدرسه، به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید و مانند درس‌های قبل یک صفحه از آن را بخوانید.







## انس با قرآن در خانه

### جلسه‌ی چهارم

**تمرین اول -** آیات درس را همراه با ترجمه‌ی آن بخوانید. سعی کنید با صدای بلند شبیه نوار قرائت کنید.

**تمرین دوم -** این عبارات قرآنی را بخوانید سپس حروف ناخوانا را مشخص کنید.

كُلًّا نُمِدُّ هُوْلَاءَ وَ هُوْلَاءَ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ

وَ اَوْفُوا الْكَيْلَ اِذَا كِلْتُمْ وَ زِنُوا بِالْقِسْطِ الْمُسْتَقِيمِ

**تمرین سوم -** این حروف مقطعه را همان گونه که می خوانید، بنویسید.

۱- ن : .....

۲- ص : .....

۳- المَرَّ : .....

۴- کَهِیَعَصَّ : .....

**تمرین چهارم -** آیات ۱۸ تا ۲۷ سوره‌ی اسراء را از روی صفحه‌ی بعد بخوانید؛ سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

مَن كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَاءُ لِمَن نُّزِيدُهُ ثُمَّ  
 جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ يَصِلُهَا مَذْمُومًا مَّدْحُورًا ﴿١٨﴾ وَمَن أَرَادَ  
 الْآخِرَةَ وَسَعَىٰ لَهَا سَعِيهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ كَانَ  
 سَعِيهِمْ مَّشْكُورًا ﴿١٩﴾ كَلَّا نُمَدُّهُنَّ أُولَٰئِكَ هُمُ الْوَالِدُ مِنَ عَطَاءِ  
 رَبِّكَ ۗ وَمَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا ﴿٢٠﴾ انظُرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا  
 بَعْضَهُم عَلَىٰ بَعْضٍ ۗ وَالْآخِرَةُ أَكْبَرُ دَرَجَاتٍ وَأَكْبَرُ تَفْضِيلًا  
 ﴿٢١﴾ لَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَقَعُدَ مَذْمُومًا مَّخْذُولًا ﴿٢٢﴾  
 ﴿٢٣﴾ وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ ۚ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا ۗ إِمَّا  
 يَبُلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا  
 أَوْفٍ وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا ﴿٢٤﴾ وَاخْفِضْ  
 لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي  
 صَغِيرًا ﴿٢٥﴾ رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ ۗ إِن تَكُونُوا صَالِحِينَ  
 فَإِنَّهُ كَانَ لِلْأَوَّابِينَ غَفُورًا ﴿٢٦﴾ وَءَاتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ ۗ  
 وَ الْمَسْكِينِ وَابْنَ السَّبِيلِ وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذِيرًا ﴿٢٧﴾ إِنَّ الْمُبْذِرِينَ  
 كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيْطَانِ ۗ وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا ﴿٢٨﴾

## جلسه‌ی اول

آیات درس را با نشان دادن خط بخوانید.

### سوره‌ی بقره، آیات ۳۴ تا ۳۹

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ

به فرشتگان فرمان دادیم که در برابر آدم سجده کنید.

۲- فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ

همه سجده کردند، به جز ابلیس

۳- أَبِي وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ

که از سجده خودداری کرد و تکبر ورزید و از کافران شد.

۴- وَقُلْنَا يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ

گفتم ای آدم تو و همسرت در بهشت ساکن شوید.

۵- وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا

و هر چه می‌خواهید از میوه‌ها و خوراکی‌های آن بخورید.

۶- وَ لَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ

ولی به این درخت خاص نزدیک نشوید

۷- فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ

که ستمکار می شوید.

۸- فَأَزَلَّهُمَا الشَّيْطَانُ عَنْهَا

شیطان آن دو را فریب داد (و آنها از میوه‌ی آن درخت خوردند)

۹- فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ

و در نتیجه آن دو را از بهشتی که در آن بودند، بیرون کرد.

۱۰- وَقُلْنَا اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ

به آن‌ها گفتیم همه از بهشت فرود آید در حالی که با یکدیگر دشمن خواهید بود.

۱۱- وَ لَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَ مَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ

و تا زمانی، زمین محل زندگی شماست و از نعمت‌های آن برخوردار می شوید.

۱۲- فَتَلَقَىٰ آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ

آدم از پروردگارش کلماتی یاد گرفت که به وسیله‌ی آن‌ها خدا توبه‌اش را پذیرفت.

۱۳- إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

زیرا خداوند بسیار توبه‌پذیر و مهربان است.

۱۴- قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا

به آن‌ها گفتیم همه از بهشت به زمین فرود آید

۱۵- فَاِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى

و هرگاه هدایتی (و پیامبری) از جانب من برایتان آمد

۱۶- فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ

هر کس که از هدایت و راهنمایی من پیروی کند،

۱۷- فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

ترس و ناراحتی نخواهد داشت.

۱۸- وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا

و آنان که کافر شوند و آیات ما را قبول نکنند

۱۹- أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

آن‌ها اهل آتش هستند و در آن جاودان خواهند بود.

اکنون آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه نوار بخوانید.



### جلسه‌ی دوم

**تمرین اول -** آیات درس را از نوار گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه آن بخوانید.

**تمرین دوم -** با استفاده از ترجمه‌ی آیات درس، کلمات را معنا کنید.

۱- آدَمَ : حضرت .....  
۲- إِبْلِيسَ : .....

۳- زَوْجَ : .....  
۴- عَدُوَّ : .....

۵- شَجَرَةَ : .....  
۶- تَوَّابَ : .....

**تمرین سوم -** معنای عبارات را کامل کنید.

۱- إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ

قطعا ..... است.

۲- إِنَّ الشَّيْطَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوٌّ مُّبِينٌ

..... برای ..... آشکار است.

۳- وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ وَلَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ

پیروی نکنید از راه ..... قطعاً و برای شما ..... آشکار است.

۴- إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ آدَمَ وَ نُوحًا وَآلَ إِبْرَاهِيمَ وَآلَ عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِينَ

..... برگزید ..... و ..... و ..... را بر .....



فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

اگر چیزی را نمی‌دانید از دانایان پرسید

سوره‌ی انبیاء آیه‌ی ۷



- ۱- از چه راه‌هایی می‌توان پاسخ پرسش‌های خود را به‌دست آورد؟
- ۲- درباره‌ی ضرب‌المثل «پرسیدن عیب نیست، ندانستن عیب است» با دوستان خود بحث و گفت‌وگو کنید.



### جلسه‌ی سوم

**تمرین اول -** آیات درس را همراه با ترجمه‌ی آن بخوانید. سعی کنید با صدای بلند شبیه نوار قرائت کنید.

**تمرین دوم -** آیات ۴۲ و ۴۳ سوره‌ی بقره را بخوانید و اتصالات را با فلش مشخص کنید.

۱- وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ

۲- وَ تَكْتُمُوا الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ

۳- وَ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ

۴- وَ آتُوا الزَّكَاةَ

۵- وَ ارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ

**تمرین سوم -** آیه‌ی ۴۱ سوره‌ی بقره را بخوانید و الف‌های ناخوانا را مشخص کنید.

۱- وَ ءَامِنُوا بِمَا أَنْزَلْتُ مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ

۲- وَ لَا تَكُونُوا أَوَّلَ كَافِرٍ بِهِ

۳- وَ لَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا

۴- وَ إِيَّايَ فَاتَّقُونِ

**تمرین چهارم -** آیات ۳۰ تا ۴۸ سوره‌ی بقره را از روی دو صفحه‌ی بعد بخوانید؛

سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.



وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿۲۰﴾  
وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَائِكَةِ فَقَالَ أَنْبِئُونِي بِأَسْمَاءِ هَٰؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿۲۱﴾ قَالُوا سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿۲۲﴾ قَالَ يَبَادِمُ أَنْبِيئُهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ فَلَمَّا أَنْبَأَهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿۲۳﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَىٰ وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿۲۴﴾  
وَقُلْنَا يَبَادِمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿۲۵﴾ فَازْلَمَهُمَا الشَّيْطَانُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ وَقُلْنَا اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿۲۶﴾ فَتَلَقَّى آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿۲۷﴾

قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَمَا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ  
 هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٨﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا  
 وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٩﴾  
 يٰبَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا  
 بِعَهْدِي أَوْفٍ بِعَهْدِكُمْ وَإِيَّايَ فَارْهَبُونِ ﴿٣٠﴾ وَعَامِنُوا بِمَا أَنْزَلْتُ  
 مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوا أَوَّلَ كَافِرٍ بِهِ ۗ وَلَا تَشْتَرُوا  
 بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا وَإِيَّايَ فَاتَّقُونِ ﴿٤١﴾ وَلَا تَلْبَسُوا الْحَقَّ  
 بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْمُونَ ﴿٤٢﴾ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ  
 وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٤٣﴾ أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ  
 وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٤٤﴾  
 وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ  
 ﴿٤٥﴾ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلْقَوْنَ رَبَّهُمْ وَإِنَّهُمْ إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿٤٦﴾  
 يٰبَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ  
 عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٤٧﴾ وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا  
 وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَاعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٨﴾

آیات درس را با نشان دادن خط بخوانید.

### سوره ی بقره، آیات ۱۸۳ تا ۱۸۶

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ  
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ  
ای مؤمنان، روزه بر شما واجب شده است،

۲- كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ  
همان طور که بر امت های پیش از شما نیز واجب شده بود؛

۳- لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ  
تا تقوای شما بیش تر شود.

۴- أَيَّامًا مَعْدُودَاتٍ  
برای روزه، روزهای خاص، تعیین شده است؛

۵- فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ  
اگر یکی از شما (در آن روزها) مریض یا مسافر باشد،

۶- فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ  
باید در روزهای دیگری روزه بگیرد.

۷- وَ عَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ و فِدْيَةٌ طَعَامِ مَسْكِينٍ  
و کسانی که نمی‌توانند روزه بگیرند باید به جای آن به فقیری غذا بدهند.

۸- فَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ و  
و هر کس داوطلبانه به فقیران بیش تر غذا بدهد، برای خودش بهتر است.

۹- وَ أَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ  
و اگر فواید روزه را بدانید می‌فهمید روزه گرفتن به نفع شماست.

۱۰- شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ  
(زمان روزه) ماه رمضان می‌باشد که قرآن در آن نازل شده است،

۱۱- هُدًى لِّلنَّاسِ وَ بَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَ الْفُرْقَانِ  
قرآن که راهنمای مردم می‌باشد و در آن دلایل روشنی برای هدایت است  
و حق و باطل به وسیله‌ی آن مشخص می‌شود.

۱۲- فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ  
پس هر کس از شما در ماه رمضان در محل زندگی خودش باشد، باید روزه بگیرد؛

۱۳- وَ مَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ  
و هر کس مریض یا مسافر باشد،

۱۴- فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ  
باید در روزهای دیگری قضای آن روزه را به جا آورد.

۱۵- يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ  
خدا برای شما آسانی می‌خواهد

۱۶- وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ

و نمی خواهد شما را به سختی بیندازد؛

۱۷- وَ لِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ

و باید مجموع روزه هایتان کامل شود

۱۸- وَ لِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَاكُمُ

و شما هم به پاس هدایت الهی، از خدا به بزرگی یاد کنید

۱۹- وَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

و سپاسگزار خدا باشید.

۲۰- وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ

(ای پیامبر) اگر بندگانت از تو درباره‌ی من درخواستی داشتند؛ من به آن‌ها

تزدیک هستم؛

۲۱- أَجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ

هر کس دعا کند و مرا صدا بزند، به خوبی پاسخش را می‌دهم.

۲۲- فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي

پس بندگانت نیز باید دعوت مرا قبول کنند، و به من ایمان بیاورند،

۲۳- لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ

تا به رشد و کمال برسند.

اکنون آیات درس را از نواری گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه نواری بخوانید.



### جلسه‌ی دوم

**تمرین اول -** آیات درس را از نواری گوش کنید و با نشان دادن خط، همراه آن بخوانید.

**تمرین دوم -** معنای درست را مشخص کنید.

- |                                |                                |             |
|--------------------------------|--------------------------------|-------------|
| <input type="checkbox"/> روزها | <input type="checkbox"/> نماز  | ۱- صِیَام : |
| <input type="checkbox"/> دور   | <input type="checkbox"/> روز   | ۲- آيَام :  |
| <input type="checkbox"/> سال   | <input type="checkbox"/> نزدیک | ۳- قَرِيب : |
| <input type="checkbox"/> سختی  | <input type="checkbox"/> ماه   | ۴- شَهْر :  |
| <input type="checkbox"/> سختی  | <input type="checkbox"/> آسانی | ۵- عُسْر :  |
|                                | <input type="checkbox"/> آسانی | ۶- يُسْر :  |

**تمرین سوم -** معنای عبارات قرآنی را کامل کنید.

۱- لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ

شب قدر ..... از هزار ..... است.

۲- فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا

پس قطعاً همراه ..... ..... است.

۳- نَصْرٌ مِنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ

یاری از ..... و پیروزی .....

۴- سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا

به زودی خدا قرار می‌دهد پس از ..... ، ..... را.



وَ أَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ لَّكُمْ

روزه گرفتن برای شما بهتر است.

سوره ی بقره آیه ی ۱۸۴

\*\*\*

وَ رَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلاً

قرآن را زیبا و با توجه بخوان

سوره ی مزمل آیه ی ۴



۱- درباره ی تصویر بالا با دوستانتان مشورت کنید و نظرتان را برای هم کلاسی هایتان

بیان نمایید.

۲- آیا می توانید بگویید چه رابطه ای بین دو پیام قرآنی بالا وجود دارد؟

## خواندن از روی قرآن



### جلسه‌ی سوم

از نمازخانه یا دفتر مدرسه، به تعداد کافی، قرآن به کلاس بیاورید و مانند درس‌های قبل یک صفحه از آن را بخوانید.







## انس با قرآن در خانه

### جلسه‌ی چهارم

**تمرین اول -** آیات درس را همراه با ترجمه‌ی آن بخوانید. سعی کنید با صدای بلند شبیه نوار قرائت کنید.

**تمرین دوم -** آیه‌ی ۱۸۶ سوره‌ی بقره را بخوانید و حروف ناخوانا را مشخص کنید.

۱- وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ

۲- أَجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ

۳- فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ

**تمرین سوم -** آیات ۱۸۲ تا ۱۸۶ سوره‌ی بقره را از روی صفحه‌ی بعد بخوانید؛ سعی کنید شبیه نوار قرائت کنید.

**تمرین چهارم -** آیات آخر سوره‌ی صافات را بخوانید و به ترجمه‌ی آن توجه کنید.\*

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ

پروردگار با عزت تو از آن چه (کافران) وصف می‌کنند پاک و برتر است؛

وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ

و سلام و درود بر پیامبران،

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

و حمد و سپاس برای خداست که پروردگار جهانیان است.

\* خوب است پس از پایان کارهای جمعی مانند کلاس درس یا جلسات، این آیات را بخوانید.

فَمَنْ خَافَ مِنْ مَوْصٍ جَنَفًا أَوْ إِثْمًا فَأَصْلَحَ بَيْنَهُمْ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿۱۸۲﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿۱۸۳﴾ أَيَّامًا مَعْدُودَاتٍ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينٍ فَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ وَأَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿۱۸۴﴾

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْءَانُ هُدًى لِلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَى مَا هَدَاكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿۱۸۵﴾ وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿۱۸۶﴾

## دانش آموزان عزیز؛

به شما تبریک می‌گوییم که آخرین سال دبستان را با کوشش و موفقیت به پایان رسانده‌اید. امید است در همه درس‌ها به‌ویژه در درس قرآن موفق باشید.

چه خوب است، کتاب قرآن خود را به خوبی نگه دارید و در تابستان هر روز حداقل یک صفحه از آن را بخوانید و تمرین‌های آن را مرور کنید. قرائت روزانه قرآن، ثواب و پاداش بسیار دارد و بر مهارت شما در خواندن قرآن و انس با کلام خدا می‌افزاید. قرآن کریم یار و یاور شما باشد.

## فهرست کلمات

## دانش آموزان عزیز؛

کلمات قرآنی که در دوره‌ی ابتدایی با معنای آن‌ها آشنا شده‌اید، به ترتیب الفبا در «فهرست کلمات» آمده است. برای انجام تمرین‌های «کار در کلاس» یا هر زمانی که معنای کلمه‌ای را فراموش کردید با استفاده از این فهرست، می‌توانید معنای آن کلمه را پیدا کنید.

فهرست کلمات قرآنی که تاکنون با معنای آن‌ها آشنا شده‌اید.

کلمه / درس	معنا	پایه
۴	إِلَى ۱۰	به سوی
۴	أُمُّ ۱۳	مادر
۵	أَمْرٌ ۴	کار
۵	أُمُورٌ ۸	کارها
۴	إِنَّ ۱۵	قطعاً، حتماً
۴	أَنْبَاءِ الْغَيْبِ ۱۴	خبرهای غیبی
۴	أَنْتَ ۱۲	تو
۴	أَنْزَلَ ۱۳	نازل کرد
۴	إِنْسَانٌ ۱۶	انسان
۴	أَنْفِقُوا ۶	انفاق کنید، ببخشید
۴	أَنْهَارٌ ۶	روزها
۵	أَهْلَ الْبَيْتِ ۴	خاندان
۵	أَيَّامٌ ۱۵	روزها
<b>ب</b>		
۴	بِ ۴	به
۵	بَحْرٌ ۹	دریا
۵	بَرٌّ ۹	خشکی
۵	بِرٌّ ۵	نیکی
۴	بُشْرَىٰ ۳	بشارت، مژده
۴	بَصِيرٌ ۷	بینا
۲	بُنَىٰ ۸	فرزندم
۲	بَيَانَ ۱۰	پیام روشن
<b>ت</b>		
۲	تَعَاوَنُوا ۶	یکدیگر را کمک کنید
۵	تَوَابٌ ۱۴	توبه پذیر

کلمه / درس	معنا	پایه
۵	ءَاتِنَا ۵	به ما ببخش
۳	ءَاخِرَةٌ ۲	آخرت
۴	ءَالٌ ۸	خانواده
۴	ءَالٌ عِمْرَانَ ۸	خاندان عمران
۴	ءَامَنُوا ۶	ایمان آوردند
۵	ءَادَمٌ ۱۴	حضرت آدم
۴	ءَالٌ اِبْرَاهِيمَ ۸	خاندان ابراهیم
۴	ءَبْرَارٌ ۹	نیکوکاران
۴	ءِبِلٌ ۲	شتر
۵	ءِبْلِيسَ ۱۴	شیطان
۴	ءِبْنٌ ۱۴	پسر
۳	ءَجْرٌ ۱۲	پاداش
۲	ءِحْسَانٌ ۱۵	کار خوب، نیکی
۳	ءَحْسِنُوا ۱۱	خوبی کنید، نیکی کنید
۴	ءِخْوَةٌ ۱۰	برادران
۴	ءِذٌ ۱۴	هنگامی که
۴	ءِذَا ۱۱	وقتی که
۴	ءَرْضٌ ۲	زمین
۴	ءَلْحِيَاةُ الدُّنْيَا ۳	زندگی دنیا
۳	ءَلَّذِينَ ۱۷	کسانی که
۳	ءَلرَّحْمٰنِ ۱	بخشنده
۳	ءَلرَّحِمْ ۱	مهربان
۲	ءَللّٰهُ ۹	الله، خدا
۳	ءَكْبَرًا ۱	بزرگ‌تر
۳	ءِلٰهُ ۱	خدا، معبود

## ج

۴	آمد	جاءَ ۱۱
۴	روان	جاريةَ ۲
۴	کوه‌ها	جبال ۲
۴	جهنم	جَحِيم ۱۶
۲	پاداش	جِزَاء ۱۳
۵	همه، همگی	جَمِيع ۱۱
۴	همه با هم	جَمِيعًا ۱۸
۴	بهشت‌ها	جَنّات ۶
۴	بهشت	جَنَّة ۲
۳	سربازان ما	جُنْدنا ۳
۵	تلاش	جِهَاد ۸

## ح

۴	رسمان	حَبِل ۱۸
۴	داستان، سخن	حَدِيث ۱۵
۴	حزب، گروه	حِزب ۱۵
۴	حساب	حِسَاب ۹
۴	کارهای خوب	حَسَنات ۷
۳	خیر و خوبی، کار خوب	حَسَنَة ۲
۵	الایح	حِمار ۷
۵	زنده	حَيّ ۹

## خ

۵	جاودان	خَالِدین ۱۲
۵	آفریننده	خَالِق ۶
۴	خوبی، بهترین، بهتر	خَیْر ۳

## خَيْرِ الْعَمَلِ ۱

بهترین کار ۳

## خَيْرَات ۵

کارهای خوب ۳

## د

## دُنْيَا ۲

دنیا ۳

## ذ

## ذَرَّة ۶

ذره ۳

## ذَلِك ۱۴

این، آن ۴

## ر

## رَاضِيَه ۲

خشنود ۴

## رَبّ ۱

پروردگار ۳

## رَبِّ الْعَالَمِينَ ۱

پروردگار جهانیان ۳

## رَبُّكَ ۱۰

پروردگارت ۵

## رَبَّنَا ۱۵

پروردگارا ۲

## رَبُّهُمْ ۱

پروردگارشان ۵

## رَحْمَن ۶

بخشنده ۵

## رَحْمَة ۱۵

رحمت ۳

## رَحِيم ۱۰

مهربان ۵

## رِزْق ۸

روزی ۴

## رَسُول ۱

پیامبر، فرستاده ۳

## ز

## زَكَاة ۵

زکات ۵

## زَوْج ۱۴

همسر ۵

## س

سُبْحَانَ اللَّهِ ۲	عیب و نقصی ندارد خدا ۳
سَبِيل ۶	راه ۴
سَعَى ۲	تلاش و کوشش ۴
سَمَاء ۲	آسمان ۴
سَمَاوَات ۱۲	آسمان‌ها ۵
سَمِيع ۷	شنوا ۳
سَيِّئَات ۷	کارهای بد ۴
سَيِّئَةٌ ۷	گناه، کار بد ۴

## ش

شَجَرَةٌ ۱۴	درخت ۵
شَرَّ ۶	بدی، بد ۳
شَرَاب ۷	نوشیدنی ۵
شَمْس ۱۷	خورشید ۴
شَهْر ۱۵	ماه ۵
شُورَى ۱۳	مشورت ۳
شَيْءٌ ۳	چیز ۵

## ص

صَابِرِينَ ۱۱	افراد صبور و بردبار ۳
صَالِحَات ۶	کارهای خوب ۴
صَالِحِينَ ۱۲	اشخاص خوب، ۴
	افراد شایسته
صَبْر ۱۲	صبر، بردباری ۴
صُحُف ۳	کتاب‌ها ۴
صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۲	راه راست ۵

## صَغِير ۱۳

کودک، کوچک ۵

## صَلَاة ۸

نماز ۲

## صُلْح ۱۰

آشتی ۴

## صِيَام ۱۵

روزه ۵

## ط

## طَعَام ۱۳

غذا، خوراکی ۴

## طَعَامِهِ ۱۳

غذایش ۴

## طَيِّبَات ۴

غذاهای پاک و خوب ۲

## ظ

## ظَالِمِينَ ۱۵

ظالمان، ستمگران ۳

## ع

## عِبَاد ۳

بندگان ۵

## عَدُوٌّ ۱۴

دشمن ۵

## عَذَابِ النَّارِ ۲

عذاب آتش ۳

## عُسْر ۱۱

سختی ۲

## عَشْر ۵

ده ۴

## عَصَاكَ ۱۱

عصای تو ۵

## عَظِيم ۲

بزرگ ۳

## عَفَا ۱۲

عفو کرد، بخشید ۳

## عِلْم ۱۸

دانش ۳

## عَلَى ۸

بر ۴

## عَلِيم ۷

دانا ۳

## عَمِلُوا ۸

عمل کردند، ۴

انجام دادند

## ک

کافرون ۳	کافران ۵
کَبِير ۶	بزرگ ۴
کِتَاب ۹	کتاب، نامه‌ی اعمال ۴
كُلُّ شَيْءٍ ۱۸	هر چیزی ۴
كُلُوا ۴	بخورید ۲

## ل

لَا يُحِبُّ ۱۲	دوست ندارد ۲
لَا يَعْلَمُونَ ۱۷	علم ندارند، نمی‌دانند ۳
لَهُمْ ۳	برای آن‌ها ۴

## م

مَاء ۱۳	آب ۴
مُتَّقُونَ ۵	افراد با تقوا ۵
مَجِيد ۴	باعظمت ۵
مِحْرَاب ۸	محراب، محل عبادت ۴
مُحْسِنِينَ ۱۴	نیکوکاران ۲
مَدَائِن ۱۱	جمع مدینه، شهرها ۵
مَرْحَمَةٌ ۱۶	مهربانی ۳
مُرْسَلِينَ ۲	پیامبران ۵
مَسَاكِين ۵	نیازمندان ۵
مُسْرِفِينَ ۱۲	اسراف کنندگان ۲
مَسْرُور ۷	شادمان ۴
مَسْكِين ۱۳	فقیر، نیازمند ۵
مَعْرُوف ۱۶	کار خوب ۲
مَغْفِرَةً ۲	آمرزش ۵

عِنْد ۸	نزد ۴
عَهْد ۵	پیمان ۵
عَيْن ۲	چشمه ۴

## غ

غَافِلُونَ ۲	افراد غافل ۵
غَالِب ۳	بیروز ۳
عَفْوَر ۱۰	آمرزنده ۵
غَيْب ۱	نهان ۵

## ف

فَاكِهَةٌ ۱۳	میوه ۴
فَانظُرْ ۷	پس نگاه کن ۵
فَتْح ۱۱	پیروزی ۴
فُجَار ۹	گناه کاران ۴
فَلَقَ ۴	سپیده دم ۴
فِي ۳	در ۴

## ق

قَدِير ۱۸	توانا ۴
قُرْآن ۲۰	قرآن، کتاب خدا ۲
قَرِيب ۱۱	تزدیک ۴
قَرِيَّة ۷	شهر ۵
قُل ۴	بگو ۴
قَمَر ۶	ماه ۵
قِنَا ۵	ما را حفظ کن از ۴

۵ نَصِير ۸ یاور

۲ نِعْمَة ۹ نعمت

و

۵ وَالِدَيْنِ ۱۳ پدر و مادر

ه

۵ هُدًى ۱ هدایت

۳ هُوَ ۷ او، آن

ی

۴ يَا مَرْيَمُ ۱۴ ای مریم

۵ يَتِيمًا ۵ یتیمان

۲ يُحِبُّ ۱۴ دوست دارد

۲ يُسْرِ ۱۱ آسانی

۳ يَعْلَمُونَ ۱۷ علم دارند، می دانند

۳ يَوْمَ ۱ روز

۳ يَوْمَ الدِّينِ ۱ روز قیامت

۵ مُفْلِحُونَ ۱ افراد رستگار

۳ مَلَائِكَةً ۲ ملائکه، فرشتگان

۴ مِنْ ۱۲ از

۵ مَوْتٍ ۷ مرگ

۵ مَوْتَى ۲ مردگان

۵ مَوْعِظَةً ۱۲ پند

۵ مَوْلَى ۸ سرپرست

۴ مُؤْمِنِينَ ۹ مؤمنان

۵ مَيِّتٍ ۹ مرده

ن

۴ نَارٍ ۵ آتش

۲ نَاسٍ ۱۰ مردم

۳ نَبِيٍّ ۲ پیامبر

۵ نَبِيِّنَ ۵ پیامبران

۵ نُجُومٍ ۹ ستارگان

۴ نَخْلٍ ۱۳ درخت خرما

۴ نَصْرٍ ۱۱ یاری

